

GEMEENTE EDAM-VOLENDAM

Economische Agenda 2020 Edam-Volendam

Opdrachtgever: Gemeente Edam-Volendam
Contactpersoon: mevrouw M. Wiffrie

Projectteam DTNP: de heer D.J. Droogh
de heer R. Eijkelkamp

Projectnummer: 985.1110

Datum: 9 november 2012

Droogh Trommelen en Partners (DTNP)

Graafseweg 109 6512 BS Nijmegen

T 024 - 379 20 83

F 024 - 378 06 53

E info@dtnp.nl

W www.dtnp.nl

Economische Agenda 2020 Edam-Volendam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1	4	Economische Agenda 2020	23
1.1	Aanleiding	2	4.1	Kansen en verbanden	24
1.2	Doel	2	4.2	Uitwerking kansen	25
1.3	Samenvatting	4	4.3	Economisch Platform	32
			4.4	Actieprogramma korte termijn	32
2	Huidige economische structuur	7		Bijlagen	33
2.1	Kenmerken Edam-Volendam	8	Bijlage 1	Proces	34
2.2	Kenmerken (beroeps)bevolking	9	Bijlage 2	Resultaten bedrijvenenquête	36
2.3	Kenmerken bedrijvigheid	11	Bijlage 3	Indeling economische sectoren	37
2.4	Conclusies economische structuur Edam-Volendam	14	Bijlage 4	Grootste werkgevers Edam-Volendam	37
			Bijlage 5	SWOT-analyse per sector	38
3	Ambities	15			
3.1	Ambitie en rol van de gemeente	16			
3.2	Bouwnijverheid	18			
3.3	Industrie, groothandel en transport	18			
3.4	Detailhandel	19			
3.5	Horeca en toerisme	20			
3.6	Visserij en landbouw	20			
3.7	Zakelijke en financiële dienstverlening	21			
3.8	Publieke en overige dienstverlening	22			

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Grote bedrijvigheid in Edam-Volendam

De gemeente Edam-Volendam telt circa 90 bedrijven per 1.000 inwoners en is daarmee erg ondernemend van karakter. De gemeente Edam-Volendam beschikt op dit moment niet over een samenhangende strategie voor het te voeren economische beleid. Er bestaat daardoor onvoldoende zicht op mogelijke kansen en bedreigingen.

Inzicht in de kansen voor versterking van de economische structuur van Edam-Volendam helpt de gemeente om prioriteiten te bepalen. Zo kunnen potenties beter worden benut.

De economische structuur in Edam-Volendam is zeer sterk. In diverse sectoren blinken Edam en Volendam reeds uit. Daarnaast zijn ondernemers praktisch ingesteld: weten waar je goed in bent en de handen uit de mouwen. Vanuit deze huidige kracht zijn nieuwe kansen verkend en dwarsverbanden gelegd tussen de sterke economische sectoren.

1.2 Doel

Economische koers voor Edam-Volendam

Doel is een samenhangende koers voor de economie van de gemeente Edam-Volendam ter verdere verbetering van het lokale ondernemersklimaat. Deze Economische Agenda 2020 biedt de leidraad voor het economisch beleid op de middellange termijn. Het geeft de hoofdlijn (prioriteiten) van het beleid aan op basis waarvan per (cluster van) sector(en) een uitwerking kan worden gemaakt.

Actieprogramma voor de korte termijn

Deze Economische Agenda 2020 wordt voor de korte termijn steeds aangevuld met een Economisch Actieprogramma. Hierin worden de speerpunten van de Economische Agenda 2020 voor de komende twee jaren bepaald en vertaald in strategische thema's.

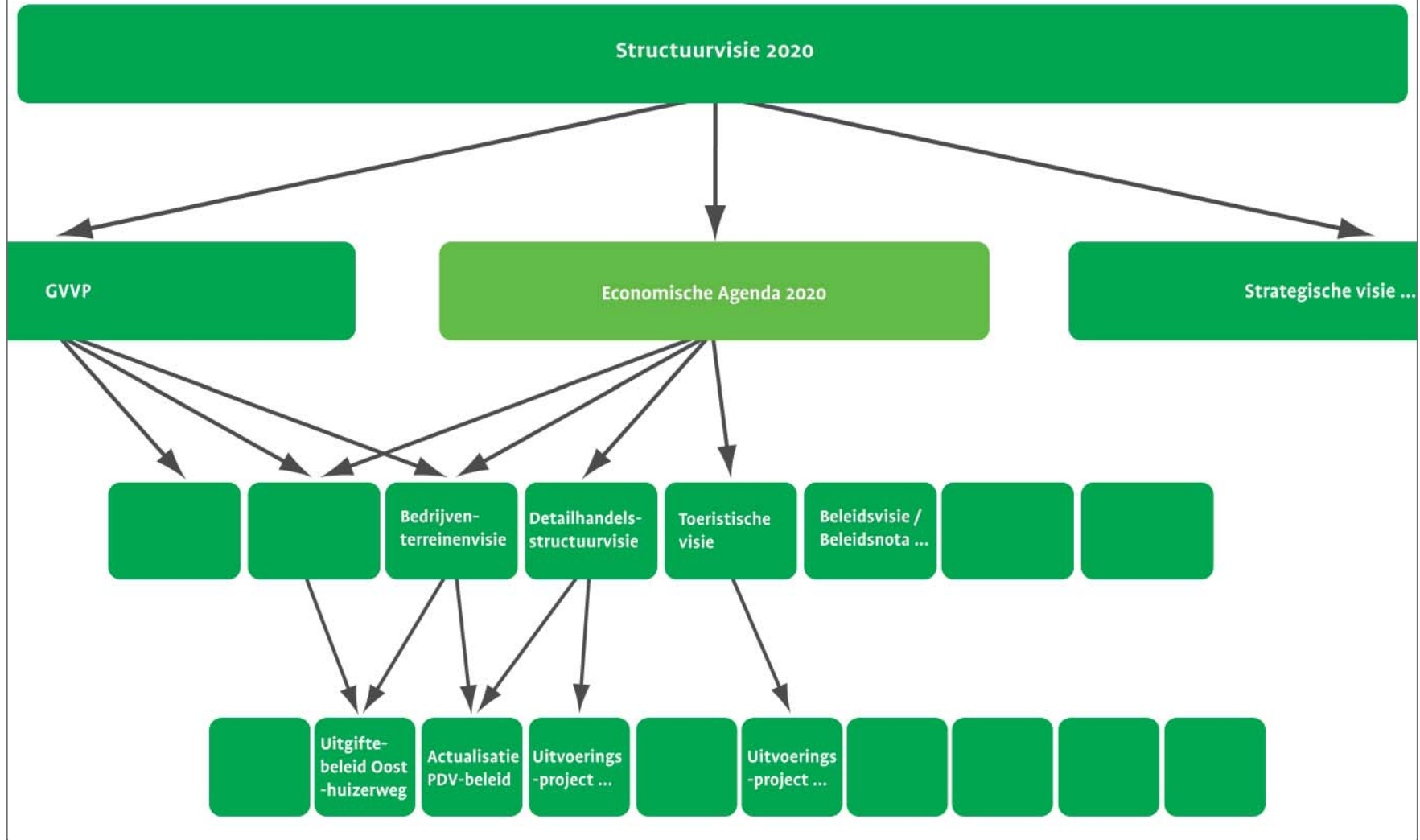
Het eerste programma voor de korte termijn is het Economisch Actieprogramma 2015. Dit zal eind 2014 worden geëvalueerd, waarna een Actieprogramma 2017 wordt bepaald. Zo zijn Economische Agenda en Actieprogramma dynamisch van karakter en kan steeds flexibel worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen.

Positie Economische Agenda in beleid gemeente

De Structuurvisie 2020 vormt het belangrijkste kader voor het gemeentelijke beleid. Die integrale nota vormt het kader voor sectorale nota's zoals deze Economische Agenda 2020 en bijvoorbeeld het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Deze sectorale beleidsnota's worden op hun beurt weer uitgewerkt in visies zoals de Detailhandelsstructuurvisie en de Bedrijventerreinvisie (zie schema bladzijde 3).

De Economische Agenda 2020 geeft voor de economische structuur van Edam-Volendam de gewenste ontwikkelingsrichting aan. De Economische Agenda 2020 is hiermee een bouwsteen voor andere beleidsterreinen of (gebieds)visies. Een voorbeeld hiervan is de Bedrijventerreinvisie (in ontwikkeling). In lijn met de Economische Agenda 2020 wordt een visie op de bedrijventerreinen in de gemeente uitgewerkt. Vervolgens worden op basis hiervan meerdere uitvoeringsprojecten opgestart (zie schema bladzijde 3).

Schematische weergave functie en positie Economische Agenda 2020 in gemeentelijk beleid Edam-Volendam

Werkwijze Economische Agenda

Bij het opstellen van de Economische Agenda 2020 is een zorgvuldig proces gekozen. Er zijn discussiebijeenkomsten gehouden met het bedrijfsleven en de gemeenteraad, er is een bedrijvenenquête en informatiebrochure verstuurd en er heeft meerdere keren terugkoppeling plaatsgevonden met een gemeentelijke projectgroep en stuurgroep (bijlage 1).

Gemeente én ondernemer samen aan zet

Onder de werktitel 'Ondernemer aan zet!' vond op 1 april 2011, in de AMVO, de aftrap voor ondernemers en gemeente van de Economische Agenda 2020 plaats. Voorjaar 2011 hebben alle bedrijven en instellingen (maatschappelijke middenveld) in de gemeente een enquête ontvangen waarin ze hun mening over het ondernemersklimaat kenbaar hebben kunnen maken (bijlage 2) en na de zomer zijn meerdere discussiebijeenkomsten met ondernemers gehouden (bijlage 3). Deze input is meegenomen bij het opstellen van de Economische Agenda 2020. Het conceptrapport is besproken in het Economisch Platform. Na vaststelling wordt gezamenlijk aan de uitvoering gewerkt.

1.3 Samenvatting

Doel en ambities gemeente Edam-Volendam

De doelstellingen van het economisch beleid in Edam-Volendam zijn als volgt geformuleerd:

- Voldoende werkgelegenheid, zoveel mogelijk passend bij de eigen beroepsbevolking;
- Gezond ondernemersklimaat, met kansen voor vernieuwing en innovatie, en een toekomstbestendige economische structuur;
- Plezierig woon- en leefklimaat, positieve bijdrage lokale bedrijvigheid, duurzaam ruimtegebruik en voorkomen van overlast.

De gemeentelijke ambitie per economische hoofdsector:

- Visserij en landbouw: Kwaliteitsimago van Volendam als palingdorp nationaal en internationaal hoog houden door als gemeente zowel innovaties van de viskweek (met name palingkweek) en de visverwerkende industrie, als initiatieven die de zichtbaarheid van vis in het palingdorp vergroten toe te juichen en waar mogelijk te faciliteren.

- Bouwnijverheid: Bouwsector de ruimte bieden haar eigen dynamiek te laten volgen. Concreet beperkt de rol van de gemeentelijke overheid zich tot het verbeteren van bereikbaarheid, vestigingsmogelijkheden en communicatie (dienstverlening).
- Industrie, groothandel en transport: Actief bijdragen aan een gezond ondernemersklimaat voor bedrijven door bedrijven-terreinen te herschikken en zoneren. Zo kunnen onze grotere bedrijven blijven excelleren en blijft werkgelegenheid behouden.
- De detailhandelsstructuur in de gemeente optimaal versterken om te beschikken over een aantrekkelijk en compleet winkelaanbod voor de eigen inwoners en toeristische bezoekers. De gemeente zet in op uitvoering van de maatregelen uit de Detailhandelsstructuurvisie.
- Horeca en toerisme: Het toeristisch product van Volendam en Edam, afzonderlijk en in samenhang, benutten door een duidelijke profilering richting verschillende toeristische doelgroepen uit te dragen, in samenspraak met de ondernemers in de toeristische gebieden.

Doel: gezond ondernemersklimaat

Ambitie: gemeente als partner voor sterke economie

Agenda: inspelen op kansen en verbanden

- Zakelijke en financiële dienstverlening: Faciliteren van de lokale behoefte door ruimtelijke randvoorwaarden te scheppen in de centrumgebieden en op geschikte delen van bedrijventerreinen.
- Publieke en overige dienstverlening: Initiatieven die inspelen op lokale behoeften (zoals zorg) faciliteren en vervlechting met overige economische sectoren stimuleren (gemeente als gesprekspartner). De gemeente heeft de ambitie het contact en de communicatie met bedrijven te verbeteren (duidelijk en efficiënt).

Economische Agenda 2020

In de economie van Edam-Volendam gebeurt heel veel en zijn reeds diverse sectoren zeer sterk. In de Economische Agenda 2020 wordt prioriteit gegeven aan (sectoroverstijgende) thema's die kansrijk zijn:

- Het toerisme is een belangrijke (groei-) markt waarvan winkeliers, horeca-ondernemers en publieksgerichte dienstverleners direct kunnen profiteren. De toeristenstromen naar de centra dienen zo goed mogelijk gefaciliteerd te worden en de verblijfswaarde (openbare

ruimte) in de centra dient te worden verbeterd. Het is van belang een goed evenwicht te vinden met het woon- en leefklimaat.

- De grote lokale cohesie tussen inwoners en bedrijven door het sterke maatschappelijke middenveld (o.a. topsportverenigingen) maakt dat het inspelen op de lokale behoeften zal lonen. De lokale ondernemers (winkeliers, dienstverleners, culturele instellingen, etc.) kennen de lokale bevolking het beste. Aangezien deze de komende jaren vergrijst, is ook de seniorenmarkt een groeimarkt voor lokale ondernemers.
- Het kweken van vis, en in het bijzonder van paling, is van strategisch belang voor het palingimago van het vissersdorp. Zichtbaarheid van palingkweek op de Dijk komt de visindustrie en het toerisme ten goede.
- Uitbreiding Oosthuizerweg kan, in combinatie met de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein Baanste Noord, een herschikking van de bedrijventerreinen in gang zetten, waarbij bedrijven vallende onder een zware milieucategorie bij elkaar vestigen, op

afstand van lichte bedrijvigheid en woongebieden. Hierdoor kan zowel het vestigingsklimaat voor zwaardere (industrie en transport) en lichtere bedrijvigheid (kantoren en diensten) verbeteren.

- Een betere (boven)regionale bereikbaarheid is zowel voor bouwsector, industrie, groothandel en transport als voor het toerisme van zeer groot belang. In de geplande verbreding van de N244 en bijbehorende aansluiting op de lokale ontsluitingswegen ligt een concrete kans het vestigingsklimaat voor al deze bedrijvigheid te verbeteren.
- De grote hoeveelheid aan regels en procedures waar bedrijven (in welke sector dan ook) zich aan moeten houden en de onduidelijkheid bij ondernemers bij welke gemeenteafdeling of instantie een bedrijf zich moet melden met een verzoek hebben een remmende werking op het ondernemen. Verbetering van de dienstverlening door de gemeente op dit vlak zal er toe leiden dat ondernemers per saldo meer tijd overhouden om zich te concentreren op de bedrijfsvoering.

- De bouwsector is een verdringingsmarkt en kan alleen de grootste sector blijven indien het onderscheidende kwaliteits- en betrouwbaarheidsimago behouden blijft. Samenwerking onderling en met middelbare scholen en beroepsopleidingen moet leiden tot enthousiaste en bekwame vaklieden.
- Ook in andere economische (groei-) sectoren (o.a. levensmiddelenindustrie en zorg) is samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven kansrijk.

Leeswijzer

Gekozen is voor een bondige rapportage met een focus op de economische kansen en de strategische keuzes voor het economisch beleid. In hoofdstuk 2 wordt een kenschets gegeven van de economische structuur van Edam-Volendam (feiten en cijfers). Hoofdstuk 3 geeft de gemeentelijke ambitie per economische hoofdsector. In hoofdstuk 4 wordt een integrale analyse van de economische structuur gemaakt, waarbij dwarsverbanden tussen sectoren worden gelegd. Op basis hiervan wordt de Economische Agenda 2020 verder uitgewerkt. Hierin wordt de agenda voor de middellange termijn (2020) gepresenteerd en wordt een voorstel voor het op te richten Economisch Platform gedaan.

In de bijlagen wordt ingegaan op het proces en de bedrijvenenquête, de indeling van economische sectoren en de grootste werkgevers van Edam-Volendam. De SWOT-analyse geeft een overzicht van sterke en zwakke punten en kansen en bedreigingen per economische sector.

Het Economisch Actieprogramma 2015 is opgenomen in een afzonderlijk document.

Huidige structuur

2 Huidige economische structuur

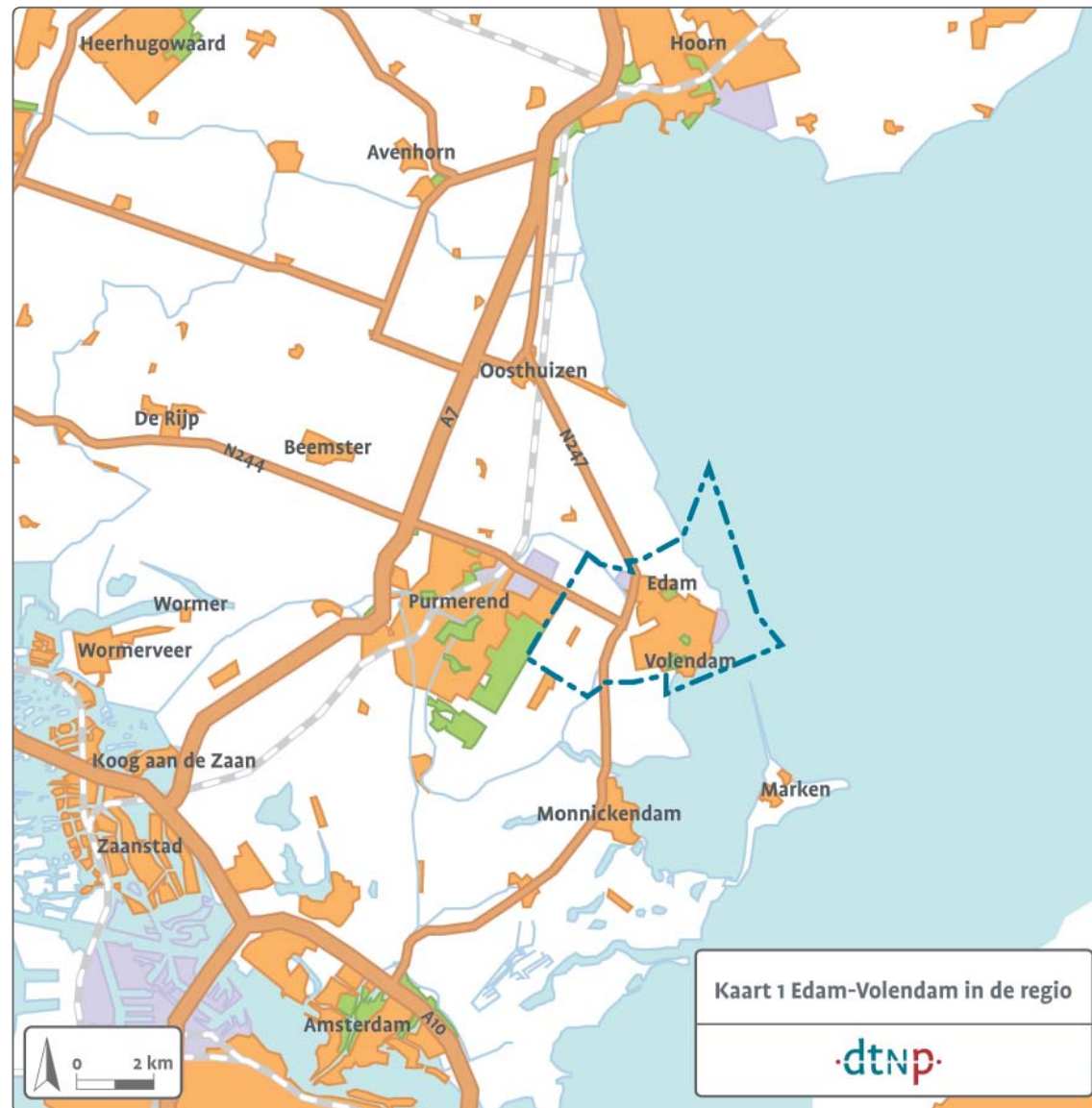
2.1 Kenmerken Edam-Volendam

Historische iconen aan de voormalige Zuiderzee

De gemeente Edam-Volendam ligt aan het IJsselmeer én ligt circa 20 km ten noorden van Amsterdam. Ondanks dat deze twee factoren een grote invloed hebben op de lokale economische structuur is voor de lokale ondernemer de afkomst/woonplaats de belangrijkste vestigingsreden geweest (bijlage 2). De gemeente telt circa 28.700 inwoners* en bestaat uit de kernen Edam, Volendam en landelijk gebied de Purmer.

Edam heeft een fraaie historische binnenstad en geniet wereldwijde bekendheid door de gelijknamige kaas. De Dijk in Volendam is wereldberoemd als de beeltenis van het Hollandse landschap (met bijhorende klederdracht). Landelijk is het vissersdorp vooral bekend van de paling, de muziek (o.a. Nick&Simon, Jan Smit en de 3J's) en de topsport (o.a. voetbal en handbal).

* CBS Statline 2012

Edam: monumentale binnenstad en kaas

Volendam: vissersdorp (De Dijk) en paling

Grote sociale cohesie onder inwoners beide kernen

Internationale toeristische trekpleisters

Beide historische centra hebben een sterke aantrekkingskracht op toeristen. Op de Dijk is sprake van massatoerisme. Hieronder zijn veel toeristen die in Amsterdam verblijven en met touringcars voor een dag(deel) naar Volendam gaan*. Ook doen in het hoogseizoen riviercruiseschepen Volendam aan. In Edam zijn de toeristenstromen minder massaal en wordt het binnenstadje behalve door internationale bezoekers (kaasmarkt) ook veel bezocht door dagtoeristen uit de regio.

Matige bovenregionale bereikbaarheid

Edam-Volendam ligt dicht bij Amsterdam (kaart 1) in een zeer dichtbevolkte en economisch sterke regio. Over de weg, buiten de spits, zijn binnen een uur ruim 5,5 miljoen mensen te bereiken. In de spits is dit echter nog maar circa 3 miljoen**. Dit is te verklaren door de beperkte verkeerscapaciteit van de hoofdinfrastructuur (N247 en N244 - A7) en de matige bereikbaarheid in de kernen. Edam-Volendam heeft een goede regionale bereikbaarheid per OV (busbanen e.d.). De

* LAgrou (2011), Quick scan toerisme Edam-Volendam

** www.bereikbaarheidskaart.nl

oost-westverbinding is echter matig per OV. De bovenregionale OV-bereikbaarheid is eveneens matig doordat een spoorverbinding ontbreekt.

Door de ligging aan het Markermeer heeft Edam-Volendam maar een half verzorgingsgebied als ommeland. Dit wordt door ondernemers dan ook het meest aangedragen als zwak punt van het vestigingsklimaat (bijlage 2). De geplande verdubbeling van de N244*** moet de regionale bereikbaarheid garanderen, ook bij toename van het verkeer.

2.2 Kenmerken (beroeps)bevolking

Grote sociale cohesie inwoners en bedrijven

De sociale betrokkenheid van inwoners in Edam-Volendam met de lokale situatie is groot. Inwoners van Edam-Volendam hechten grote waarde aan hun eigen cultuur en zijn sterk georiënteerd op lokale voorzieningen. Dit is ook terug te zien in de nauwe banden tussen de lokale beroepsbevolking en de lokale bedrijven, zie ook paragraaf 2.3.

*** Provincie Noord-Holland (2011), Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2011-2015

Meeste inwoners hebben een vak geleerd

Inwoners van Edam-Volendam werken hard en werken veel. De arbeidsparticipatie ligt boven het landelijk gemiddelde (72% in Edam-Volendam tegenover 66% gemiddeld in Nederland*). Edam-Volendam kent een relatief lage geregistreeerde werkloosheid. Het aandeel hoogopgeleiden in de gemeente Edam-Volendam ligt onder het landelijk gemiddelde*. Dit is niet vreemd gezien de lokaal ingegeven mentaliteit van vroeg 'de handen uit de mouwen steken'. De laatste jaren neemt het aandeel laagopgeleiden af en het aandeel hoogopgeleiden toe. Deze ontwikkeling ligt in lijn met de landelijke trend van langer doorleren.

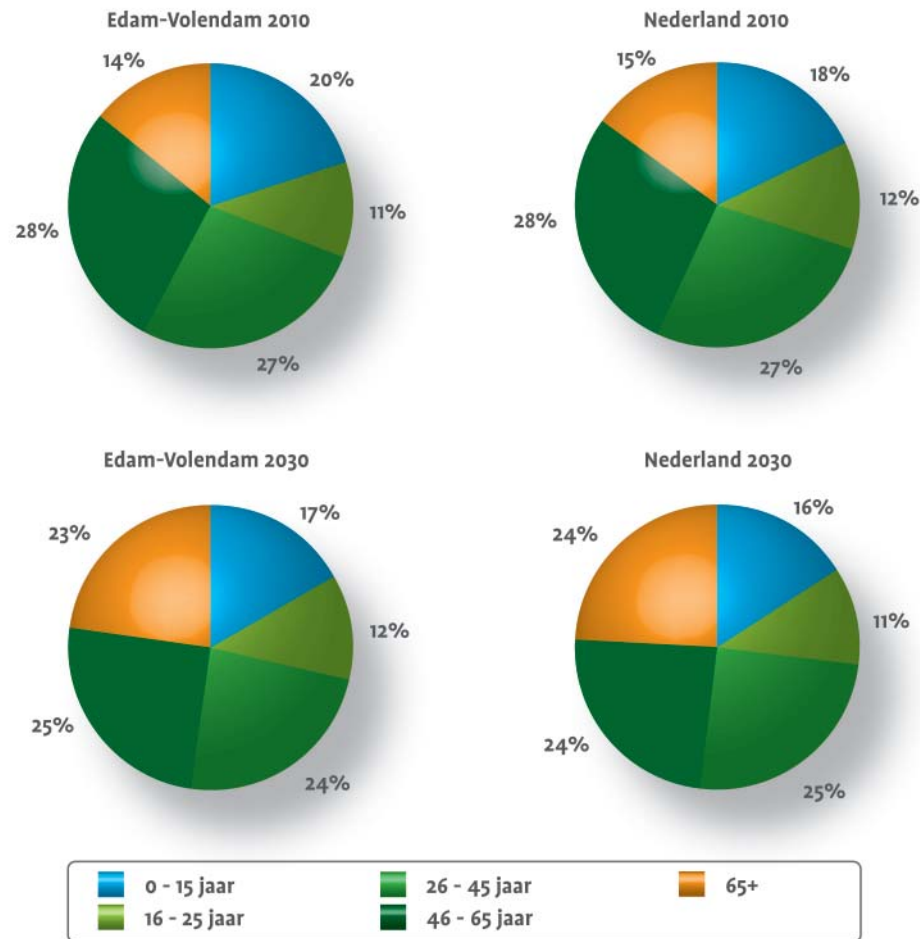
Beperkte bevolkingsgroei

Het inwonertal zal de komende jaren licht blijven toenemen, tot circa 29.200 inwoners in 2020**. De ontwikkeling van De Broeckgouw (grootste woningbouwlocatie met circa 1.000 woningen) moet deze groei mogelijk maken. Lange Weeren is de volgende uitbreidingswijk. Naar verwachting zal het inwonertal na 2030 stabiliseren rond de 30.000 inwoners**.

* Regionale omnibusenquête Edam-Volendam 2008

** Provincie Noord-Holland (2012), Noord-Holland in Cijfers

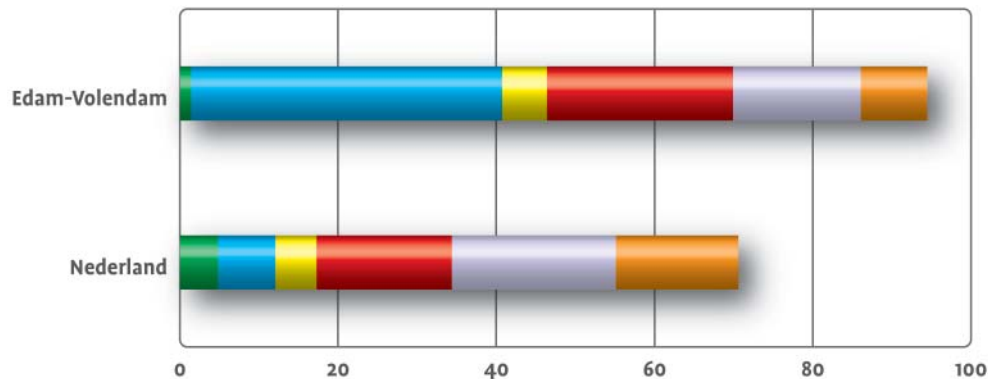
Figuur 1 Leefstijlopbouw inwoners gemeente Edam-Volendam en Nederland in de huidige situatie en verwacht (in 2030)

Bron: CBS, maart 2011; bewerking Droogh Trommelen en Partners

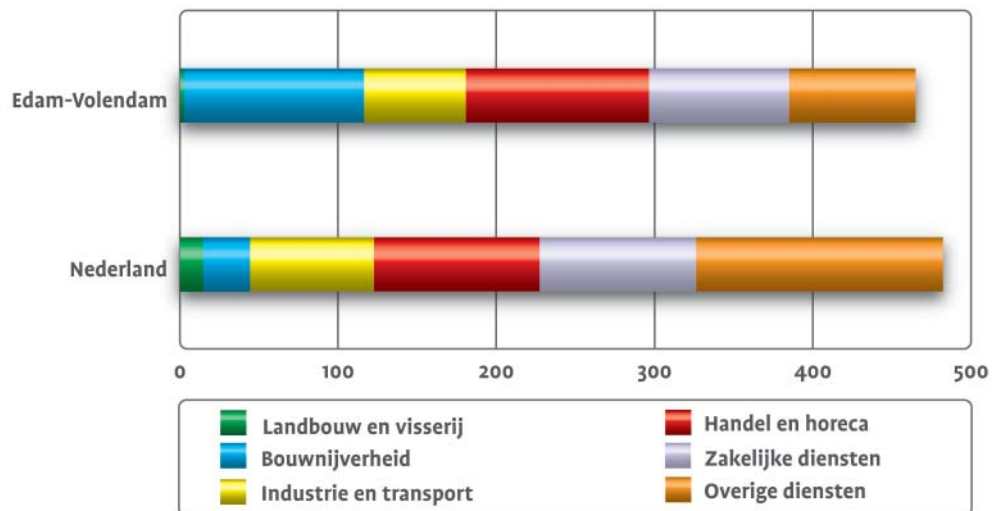
Figuur 2

Aantal bedrijven per 1.000 inwoners naar economische sector

Figuur 3

Aantal arbeidsplaatsen per 1.000 inwoners naar economische sector

Bron: Gemeente Edam-Volendam en LISA, maart 2011; bewerking Droogh Trommelen en Partners

Vergrijzing van de lokale bevolking

De potentiële beroepsbevolking in Edam-Volendam bedraagt bijna 19.000. Het aandeel 65+ers neemt de komende jaren sterk toe in Nederland. Edam-Volendam vormt hierop geen uitzondering (figuur 1). Ondanks de bevolkingsgroei neemt de omvang van de lokale beroepsbevolking af naar circa 18.000. Door de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd wordt de krimp van de beroepsbevolking iets gedrukt.

2.3 Kenmerken bedrijvigheid

Veel bedrijvigheid

In de gemeente Edam-Volendam zijn circa 2.700 bedrijven gevestigd. Dit komt neer op circa 90 bedrijven per 1.000 inwoners. Hiermee is Edam-Volendam te typeren als een zeer bedrijvige gemeente. Gemiddeld zijn er in Nederland maar 70 bedrijven per 1.000 inwoners (figuur 2).

Bouw: grootste economische sector gemeente

De bouwsector is een dominante sector in de lokale economische structuur (figuur 2) en is hoofdzakelijk geconcentreerd in Volendam. Deze sector is in aantal arbeidsplaatsen meer

dan vier keer zo groot als gemiddeld in Nederland (figuur 3).

Actieve visserij en landbouw beperkt

De actieve visserij bestaat nog maar uit een handvol botters die op het IJsselmeer en de Noordzee vissen. De spin-off van de visserij is door het sterke visimago van Volendam echter zeer groot. In de gemeente zijn ruim 40 visverwerkende bedrijven en groothandels aanwezig (circa 600 arbeidsplaatsen). De landbouw is met circa 15 melkveehouders en akkerbouwers geen grote sector in de gemeente (figuur 2). Deze bedrijven zijn hoofdzakelijk gevestigd in de Purmer.

Overige sectoren gemiddeld, kleine overheid

De economische sectoren industrie, transport, groot- en detailhandel, transport en horeca zijn van een min of meer gemiddelde omvang. De dienstensector is niet heel groot. Met name in de (semi-)publieke dienstverlening (o.a. zorg en overheden) zijn minder banen dan gemiddeld in Nederland. Een nadere indeling in economische sectoren is opgenomen in bijlage 3.

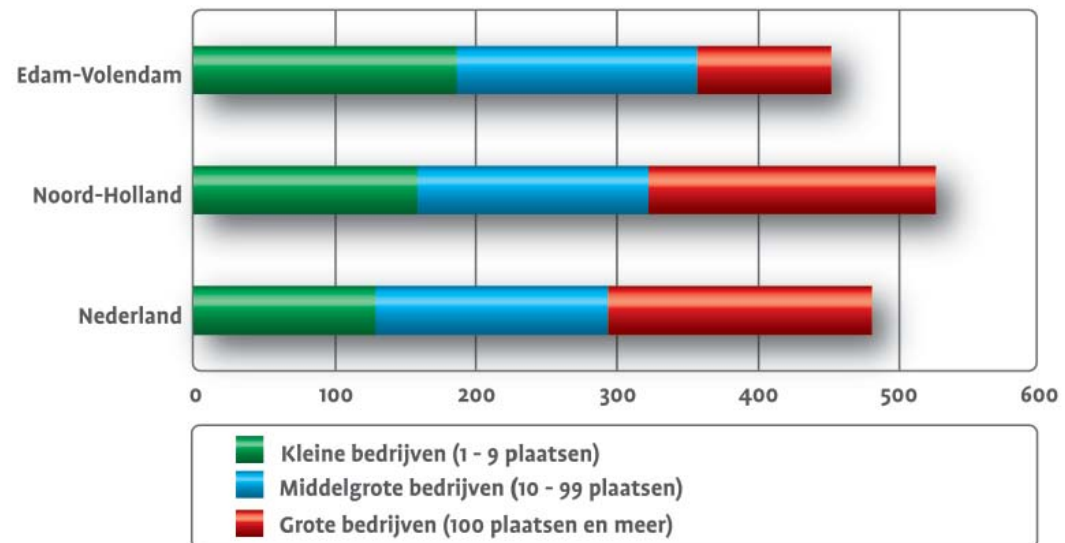
Bouwsector grootste sector, met veel zzp-ers

Kaart 2 Grootste werklocaties in Edam-Volendam

Figuur 4

Aantal arbeidsplaatsen per 1.000 inwoners naar bedrijfsgrootte

Bron: Gemeente Edam-Volendam en LISA, maart 2011; bewerking Droogh Trommelen en Partners

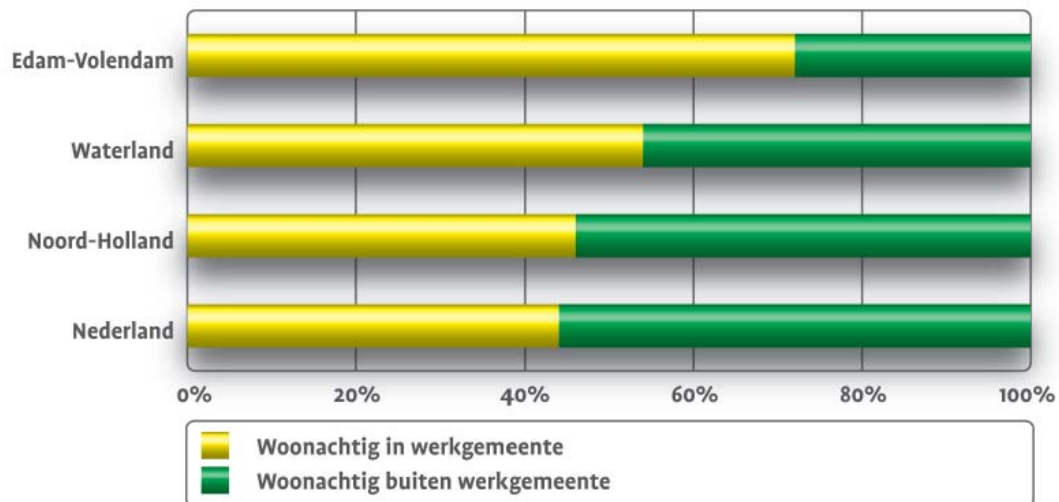

3 v/d 4 arbeidsplaatsen ingevuld door eigen inwoner

Boon Edam: een van die belangrijke lokale werkgevers

Figuur 5 Aandeel werknemers dat woonachtig is in de werkgemeente

Bron: Regionale omnibusenquête Edam-Volendam, 2008; bewerking Droogh Trommelen en Partners

Bedrijventerreinen grootste werklocaties

Bedrijven en instellingen in Edam-Volendam bieden een werkgelegenheid van in totaal circa 13.000 arbeidsplaatsen. De belangrijkste werklocaties in de gemeente zijn de bedrijventerreinen en de centra (kaart 2 en tabel 1).

Tabel 1 Grootste werklocaties*

Locatie	Bedrijven	Arbeidsplaatsen
Julianaweg	± 340	± 3.900
Oosthuizerweg	± 180	± 2.100
Centrum Volendam	± 380	± 1.500
Centrum Edam	± 190	± 500

Veel zelfstandigen en kleine bedrijven

De economische structuur van Edam-Volendam wordt gekenmerkt door een grote werkgelegenheid in kleine bedrijven, waaronder veel zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers) (figuur 4). Met name in Volendam zijn er veel zzp-ers in de af- en verbouw (bouwsector).

* Bron: Gemeente Edam-Volendam
Bedrijvenbestand maart 2011

Toonaangevende grote bedrijven

In zowel Edam als Volendam is een aantal lokale bedrijven uitgegroeid tot toonaangevende (inter)nationale bedrijven. Bedrijven, zoals Boon Edam, Bart Smit en Klaas Puul zijn daarmee zeer belangrijke werkgevers in de gemeente. In bijlage 4 is een overzicht van de grootste werkgevers van de gemeente opgenomen.

Sterk lokaal-georiënteerde arbeidsmarkt

De beroepsbevolking (circa 19.000 personen) is groter dan het aantal arbeidsplaatsen (circa 13.000) in de gemeente Edam-Volendam. Dit is een normaal beeld in een niet-grootstedelijke situatie. Wel opvallend is de grote mate waarmee de lokale arbeidsplaatsen zijn ingevuld door werknemers uit de eigen gemeente (figuur 5). Circa driekwart van alle werkenden in de gemeente zijn inwoners van de gemeente. Dit duidt op een sterke vervlechting van de lokale arbeidsmarkt.

2.4 Conclusies economische structuur Edam-Volendam

Op basis van bovenstaande analyse zijn samenvattend de volgende conclusies over de economische structuur van Edam-Volendam te trekken:

- Edam en Volendam genieten grote nationale en internationale naamsbekendheid.
- De Dijk in Volendam en de Edamse binnenstad zijn (inter)nationale toeristische trekpleisters.
- Edam-Volendam is onderdeel van de zeer dichtbevolkte en economisch sterke regio Metropoolregio Amsterdam.
- Edam-Volendam heeft een matige bovenregionale bereikbaarheid door de beperkte capaciteit van de hoofdinfrastructuur en matige bereikbaarheid in de kernen.
- Het verzorgingsgebied is beperkt als gevolg van geografische ligging aan het Markermeer.
- De arbeidsparticipatie onder de Edamse en Volendamse bevolking is hoog.
- Het aandeel hoogopgeleiden is ondergemiddeld, maar groeiende.

- Het inwonertal zal tot 2020 toenemen tot circa 29.000 inwoners. In 2030 bedraagt het inwonertal naar verwachting circa 30.000.
- Door de vergrijzing krimpt de beroepsbevolking de komende 20 jaar tot circa 18.000 personen.
- In Edam-Volendam zijn circa 2.700 bedrijven en circa 13.000 arbeidsplaatsen.
- De bouwnijverheid is een dominante economische sector.
- Actieve visserij en landbouw vindt slechts op beperkte schaal plaats.
- Bedrijventerreinen Julianaweg en Oosthuizerweg en de beide centra zijn de belangrijkste werklocaties in de gemeente.
- Er is relatief veel werkgelegenheid in kleinschalige bedrijven (o.a. zzp-ers).
- Lokaal-gewortelde grote bedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid.
- Er is een sterke verbondenheid onder de bevolking en het lokale bedrijfsleven. Circa driekwart van de arbeidsplaatsen is ingevuld door inwoners uit Edam of Volendam.

3 Ambities

3.1 Ambitie en rol van de gemeente

Doelen economisch beleid

De doelstellingen van het economisch beleid in Edam-Volendam zijn als volgt geformuleerd:

- Voldoende werkgelegenheid, zoveel mogelijk passend bij de eigen beroepsbevolking;
- Gezond ondernemersklimaat, met kansen voor vernieuwing en innovatie, en een toekomstbestendige economische structuur;
- Plezierig woon- en leefklimaat, positieve bijdrage lokale bedrijvigheid, duurzaam ruimtegebruik en voorkomen van overlast.

De middelen die centraal staan bij het bereiken van bovenstaande doelen zijn:

- Eenduidige regelgeving, alleen regels die strikt nodig en handhaafbaar zijn;
- Goede samenwerking tussen gemeente, regionale partners en ondernemers.

Rol gemeente: geen economische ordening

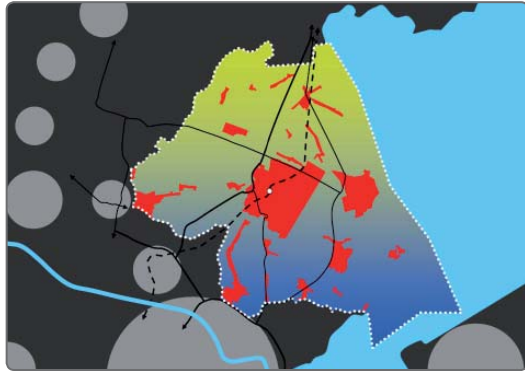
Met een samenhangende economische agenda voor de gemeente Edam-Volendam, resulterend in een strategisch actieprogramma, kan de gemeente actief werken aan de bovenstaande doelen. Het is de gemeente niet toegestaan concurrentieverhoudingen te reguleren. Zelfs als (bestaande) bedrijven in de problemen komen of failliet gaan, is dit op zichzelf nog geen reden eventuele concurrerende nieuwe initiatieven te weigeren. Een dergelijke vorm van economische ordening wordt onder meer door de Europese Dienstenrichtlijn verboden.

Dit betekent dat het juridisch niet geoorloofd is de Edamse of Volendamse bedrijven te beschermen tegen concurrenten 'van buiten'. Vaak dreigen dit soort overwegingen (onbewust) bij besluitvorming mee te wegen. Het is daarom belangrijk om er bij beslissingen steeds van bewust te zijn dat economische verhoudingen geen rol mogen spelen.

Algemeen belang als basis voor beleid

Het opleggen van beleidsregels is nadrukkelijk wel mogelijk vanwege 'dwingende redenen van algemeen belang'. Voorbeelden daarvan

zijn ruimtelijke ordening (o.a. ruimtegebruik), een goed woon- en leefklimaat (o.a. werkgelegenheid of overlast). Deze Economische Agenda 2020 is opgesteld vanuit dergelijke redenen van algemeen belang en is derhalve 'Dienstenrichtlijn-proof'. Voorrang geven aan lokale bedrijven ten opzichte van nieuwe bedrijven 'van buiten' is niet toegestaan, tenzij met de verplaatsing van een lokaal bedrijf bijvoorbeeld een ruimtelijk knelpunt omtrent milieuhinder wordt opgelost.

Provinciale, regionale en gemeentelijke kaders en bouwstenen

Een groot aantal provinciale, regionale en gemeentelijke beleidsdocumenten bevatten uitgangspunten die (mede) richtinggevend zijn voor de economische beleidskeuzes. Enkele voorbeelden zijn:

- Structuurvisie Noord-Holland 2040;
- Regiovisie Waterland 2020;
- Structuurvisie 2020 Edam-Volendam;
- Detailhandelsstructuurvisie;
- Quick scan toerisme Edam-Volendam.

Regionale samenwerking op het gebied van economische thema's kunnen zeer waardevol zijn in het bereiken van de gemeentelijke

doelstellingen. Het regionale schaalniveau is van invloed op diverse (ruimtelijke) vestigingskwaliteiten voor bedrijven in Edam-Volendam. Thema's van regionaal belang zijn de planning van bedrijven- en kantorenlocaties (Plabeka deelregio Zaanstreek-Waterland), de regionale bereikbaarheid (Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Waterland (ISW)) en het toerisme (Metropoolregio Amsterdam).

Ambities per economische sector

In de volgende paragrafen staan bondig de kansen en ambities voor de verschillende economische hoofdsectoren beschreven. Hoe deze ambities per economische hoofdsector ook dwarsverbanden met elkaar kunnen hebben en elkaar kunnen versterken, komt in hoofdstuk 4 aan bod.

De SWOT-analyse met hierin de sterke en zwakke punten en de kansen en bedreigingen per economische sector in Edam-Volendam is opgenomen in bijlage 5.

3.2 Bouwnijverheid

Kansen voor bouwnijverheid

- Wanneer de geplande verdubbeling van de N244 over het gehele traject tussen A7 en N247 daadwerkelijk wordt uitgevoerd, verbetert de bovenregionale bereikbaarheid.
- Metropoolregio Amsterdam blijft een groeiregio. Het inwonertal zal zeker tot 2040 blijven toenemen, wat resulteert in een groei van de potentiële afzetmarkt.
- Indien het kwaliteitsimago als onderscheidend kenmerk behouden blijft, zijn er ook op termijn kansen voor een grote bouwsector. Samenwerking met en uitbreiding van de bouwopleiding op De Triade kan hieraan bijdragen.

Ambitie gemeente met bouwnijverheid

- Bouwsector de ruimte bieden haar eigen dynamiek te volgen. Concreet beperkt de rol van gemeentelijke overheid zich tot het verbeteren van de bereikbaarheid, vestigingsmogelijkheden en communicatie (dienstverlening).

3.3 Industrie, groothandel en transport

Kansen voor industrie, groothandel en transport

- Op Oosthuizerweg zijn nog 5,5 hectare netto te ontwikkelen. Dit biedt mogelijkheden voorerschikking van bedrijven die nu veelal ruimtelijk in de knel dreigen te raken.
- Direct ten westen van de gemeente Edam-Volendam wordt het regionale bedrijventerrein Baanste Noord ontwikkeld. Hier is voor grote bedrijven ruimte voor hun productie en distributie met behoud van personeel (woonwijken van Edam en Volendam liggen op circa 3 tot 6 km).
- Met de geplande verbreding van de N244 verbetert de regionale bereikbaarheid.

Ambitie gemeente met industrie, groothandel en transport

- Actief bijdragen aan een gezond ondernemersklimaat voor bedrijven door bedrijventerreinen te herschikken en zoneren. Zo kunnen onze grotere bedrijven blijven excelleren en blijft werkgelegenheid behouden.

3.4 Detailhandel

Kansen voor detailhandel

- Inwoners van Edam-Volendam hebben een sterke binding met het lokale bedrijfsleven. Hierop inspelen zal lonen. Ouderen nemen in aantal toe en zijn hierdoor een steeds interessantere doelgroep.
- Detailhandel kan inspelen op de toeristische groeiemarkt, zowel dagtoerisme als internationaal toerisme. Met name ondernemers in het centrum van Volendam en Edam kunnen profiteren.
- Voor Volendam wordt gewerkt aan plannen ter versterking van het centrum, waarmee de streekfunctie versterkt kan worden.

Ambitie gemeente met detailhandel

- De detailhandelsstructuur in de gemeente optimaal versterken om te beschikken over een aantrekkelijk en compleet winkelaanbod voor de eigen inwoners en toeristische bezoekers.
- De gemeente heeft de ambitie de Detailhandelsstructuurvisie Edam-Volendam na te leven. Hierin wordt de volgende structuur nagestreefd:

- Centrum Volendam: uitbouwen huidige functie als lokaalverzorgend centrum, streekcentrum en centrum met een hoge toeristische attractiewaarde.
- Centrum Edam: zoveel mogelijk behouden van het bestaande aanbod en handhaving van het huidige verzorgingsniveau voor inwoners van Edam en toeristische bezoekers.
- Winkelcentrum De Stient: handhaving van de stevige boodschappenfunctie voor inwoners van het zuidwesten van de kern Volendam.
- Burgemeester van Baarstraat heeft in de visie een functie als boodschappencentrum voor de inwoners van de direct omliggende wijken.
- Solitaire supermarkten: behoud van de supermarktlocatie aan de William Pontstraat in Edam en moderne supermarkt in de nieuwbouwwijk De Broeckgouw.
- PDV: Behoud PDV-cluster Julianaweg.
- Op bedrijventerreinen en andere locaties buiten winkelgebieden wordt detailhandel niet toegestaan om ondermijning van de gewenste positie van Volendam-centrum en andere winkelgebieden tegen te gaan.

3.5 Horeca en toerisme

Kansen voor horeca en toerisme

- Het aantal ouderen in Edam-Volendam en omgeving zal de komende jaren toenemen. Ouderen hebben tijd en geld voor recreatie en zijn een interessante doelgroep voor ondernemers.
- Inwoners van Noord-Holland zoeken ontspanning in de regio, op land en water, en vormen omzetspotentieel (dagtoerisme) voor horeca-ondernemers in Edam en Volendam.
- De groei van het internationale toerisme (verblijfstoerist van Amsterdam), met name uit Azië, biedt een kans voor Volendam-centrum, mits dit toerisme goed gefaciliteerd wordt.

Ambitie gemeente met horeca en toerisme

- Het toeristisch product van Volendam en Edam, afzonderlijk en in samenhang benutten door een duidelijke profilering richting verschillende toeristische doelgroepen uit te dragen in samenwerking met de ondernemers in de toeristische gebieden.

3.6 Visserij en landbouw

Kansen voor visserij en landbouw

- Visverwerkende industrie in Volendam heeft een mondiaal netwerk en is innovatief (duurzaamheid). Nieuwe visverwerkingstechnieken en verdere verbreding in de levensmiddelenbranche bieden groeimogelijkheden.
- Volendam is met een pilot bezig met als doel het kweken van paling: Glasaal Volendam. Indien de pilot slaagt, loopt Volendam weer voorop in de palinghandel, met bijbehorend imago.
- Toerisme is een groeimarkt waar de nog beperkt aanwezige actieve visserij van kan profiteren (neveninkomsten). (Eco-)toerisme is ook voor de aanwezige landbouw een groeimarkt. De benoeming van Zeevang tot Nationaal Landschap biedt kansen.

Ambitie gemeente met visserij en landbouw

- Kwaliteitsimago van Volendam als palingdorp nationaal en internationaal hoog houden door als gemeente zowel innovaties van de viskweek (met name palingkweek) en de visverwerkende industrie als initiatieven die de zichtbaarheid van vis in het palingdorp vergroten toe te juichen en waar noodzakelijk te faciliteren.

3.7 Zakelijke en financiële dienstverlening

Kansen voor zakelijke en financiële dienstverlening

- De afgelopen jaren zijn steeds meer kantoorfuncties op het zuidelijke deel van bedrijventerrein Julianaweg (bij de woonwijken en het centrum) gevestigd. In de Structuurvisie 2020 wordt verdere transitie naar lichtere bedrijvigheid voor dit gebied nagestreefd.
- Door de sterke lokale positie zal een groei van andere economische sectoren zijn spin-off hebben op de dienstensector. Meegroeien met lokale groeisectoren is in deze tijden van recessie en overaanbod meer kansrijk dan groei gebaseerd op het binnenhalen van vraag naar diensten van elders (grote onzekerheid en afhankelijkheid).

Ambitie gemeente met zakelijke en financiële dienstverlening

- Faciliteren van de lokale behoefte door ruimtelijke randvoorwaarden te scheppen in de centrumgebieden en op geschikte delen van bedrijventerreinen.

3.8 Publieke en overige dienstverlening

Kansen voor publieke en overige dienstverlening

- Door de vergrijzing ontstaat er een groeiende zorgvraag (verpleegtehuizen, ouderendagopvang, thuiszorg, etc.).
- De groeiemarkten toerisme en ouderen leiden tot een groter bestedingspotentieel voor de kunst en cultuur en de recreatie-gerelateerde sector, zoals VVV en musea.
- Lokale bedrijven en de middelbare scholen kunnen in navolging van de bouwopleiding meer samenwerken (bijvoorbeeld praktijkonderwijs/vervolgopleidingen in elektrotechniek, verpleging of levensmiddelenindustrie).

Ambitie gemeente met publieke en overige dienstverlening

- Initiatieven die inspelen op lokale behoeften (zoals zorg) faciliteren en vervlechting met overige economische sectoren stimuleren (gemeente als gesprekspartner). Goede maatschappelijke, culturele, onderwijs-, zorg-

en sportvoorzieningen dragen positief bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven.

- De gemeente heeft als publieke dienstverlener de ambitie het contact en de communicatie met bedrijven te verbeteren (duidelijk en efficiënt).

4 Economische Agenda 2020

Uitwerken ambities in een economische koers

In dit hoofdstuk wordt de koers bepaald voor de economie van de gemeente Edam-Volendam ter verdere verbetering van het lokale ondernemersklimaat. Deze Economische Agenda 2020 biedt de leidraad voor het economisch beleid op middellange termijn. Hierbij worden kansen en dwarsverbanden tussen sectoren aangegeven. Het geeft de hoofdlijn van het beleid aan op basis waarvan per (cluster van) sector(en) een uitwerking kan worden gemaakt.

Deze beleidsprioriteiten bepalen tot 2020 de economische agenda. Op basis hiervan wordt in het Economisch Actieprogramma 2015 de strategische thema's voor de komende jaren geformuleerd (zie separaat document). Dit hoofdstuk eindigt met een opzet voor een Economisch Platform.

4.1 Kansen en verbanden

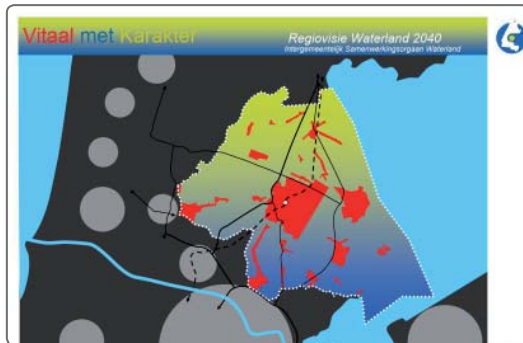
- Het toerisme is een belangrijke (groei-) markt waarvan winkeliers, horeca-ondernemers en publieksgerichte

dienstverleners direct kunnen profiteren. De toeristenstromen naar de centra dienen zo goed mogelijk gefaciliteerd te worden en de verblijfswaarde (openbare ruimte) in de centra verbeterd. Er dient een goed evenwicht te worden gevonden met het woon- en leefklimaat.

- De grote lokale cohesie tussen inwoners en bedrijven door het sterke maatschappelijke middenveld (o.a. topsportverenigingen) maakt dat het inspelen op de lokale behoeften zal lonen. De lokale ondernemers (winkeliers, dienstverleners, culturele instellingen, etc.) kennen de lokale bevolking het beste. Aangezien deze de komende jaren vergrijsd, is ook de seniorenmarkt een groeimarkt voor lokale ondernemers.
- Het kweken van vis, en in het bijzonder van paling, is van strategisch belang voor het palingimago van het vissersdorp. Zichtbaarheid van palingkweek op de Dijk komt de visindustrie en het toerisme ten goede.
- Uitbreiding Oosthuizerweg kan, in combinatie met de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein Baansteenoord, een herschikking van de

bedrijventerreinen in gang zetten, waarbij bedrijven vallende onder een zware milieucategorie bij elkaar vestigen, op afstand van lichte bedrijvigheid en woongebieden. Hierdoor kan zowel het vestigingsklimaat voor zwaardere (industrie en transport) en lichtere bedrijvigheid (kantoren en diensten) verbeteren.

- Een betere (boven)regionale bereikbaarheid is zowel voor de bouwsector, industrie, groothandel en transport als het toerisme van zeer groot belang. In de geplande verbreding van de N244 en bijbehorende aansluiting op de lokale ontsluitingswegen, ligt een concrete kans het vestigingsklimaat voor al deze bedrijvigheid te verbeteren.
- De grote hoeveelheid aan regels en procedures waar bedrijven (in welke sector dan ook) zich aan moeten houden en de onduidelijkheid bij ondernemers bij welke gemeenteafdeling of instantie een bedrijf zich moet melden met een verzoek, hebben een remmende werking op het ondernemen. Verbetering van de dienstverlening door de gemeente op dit vlak zal er toe leiden dat ondernemers

Regionale agendavorming en afstemming belangrijk

Uitbreiding Oosthuizerweg kans verbetering klimaat

Groeimarkt: toeristen en vergrijzende inwoners

per saldo meer tijd overhouden om zich te concentreren op de bedrijfsvoering.

- De bouwsector is een verdringingsmarkt en kan alleen de grootste sector blijven indien het onderscheidende kwaliteits- en betrouwbaarheidsimago behouden blijft. Samenwerking onderling en met middelbare scholen en beroepsopleidingen moet leiden tot enthousiaste en bekwame vaklieden.
- Ook in andere economische (groei-) sectoren (o.a. levensmiddelenindustrie en zorg) is samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven kansrijk.

4.2 Uitwerking kansen

Versterken toeristische functie en winkelfunctie Volendam-centrum

De toeristische sector in het centrum van Volendam, hoofdzakelijk geconcentreerd op en om De Dijk, kan profiteren van de groei van het internationale toerisme. Belangrijke randvoorwaarden hiervoor zijn:

- faciliteren toerisme (betere bereikbaarheid en parkeren);
- verbreding en verdieping toeristisch product (minder plat en schreeuwerig,

meer verblijfskwaliteit en meer zichtbaarheid vissersdorpkarakter).

Om te voldoen aan bovenstaande randvoorwaarden is verbetering van de verkeer- en parkeerstructuur noodzakelijk. In de Structuurvisie 2020 wordt hiervoor de oplossingsrichting in hoofdlijnen aangegeven: 'Het streven is erop gericht dat in 2020 auto's en touringcars zoveel mogelijk aan de randen van het centrum parkeren, het gemotoriseerd verkeer over Noordeinde en Zuideinde zoveel mogelijk te minimaliseren en de Haven autovrij te maken.'

De herstructureringsopgave voor Industrie-terrein Slobbeland (zie p.30) biedt mogelijk kansen de aanvoer van toeristen beter te faciliteren. Voor deze locatie kan worden gedacht aan een afmeersteiger voor de riviercruisevaart en parkeergelegenheid voor touringcars indien dit meerwaarde heeft. Nader onderzoek naar de wenselijkheid van deze ontwikkeling en deze locatie en de exacte invulling ervan is gewenst. Afstemming met en uitwerking van andere varianten om

touringcars aan de rand van het centrum op te vangen* is eveneens gewenst.

Verbetering van de uitstraling van het toeristische centrum en de zichtbaarheid van vis is van groot belang. Het project Glasaal Volendam kan hieraan een bijdrage leveren. Ook bestaan er initiatieven om het toeristisch product van Volendam meer allure te geven, zoals de promotie van typische kunst en cultuur: schilderijen met het Volendamse landschap en klederdracht als onderwerp (Art Village). Hoe ver Volendamse ondernemers kunnen en willen gaan (ambitieniveau) in de kwaliteitsverbetering van het toeristisch product en welke rol de gemeente hierin kan spelen, moet zich uitkristalliseren in toeristisch beleid.

In de verbetering van de regionale bereikbaarheid en promotie is de toeristische sector van Amsterdam een strategische partner. Volendam draagt bij aan het toeristisch product van Amsterdam. Samenwerking moet er toe leiden dat meer Amsterdamse verblijfstoeristen 'standaard'

* Gemeente Edam-Volendam (2011), Verkeersplan Toeristisch centrum Volendam

een dagje Edam-Volendam doen, waarbij Volendam een vaste aanlegplaats in de riviercruisevaart kan zijn.

Naast versterking van de toeristische waarde is versterking van het winkelaanbod voor inwoners van Edam-Volendam in het centrum van Volendam gewenst**. Volendam-centrum is het grootste winkelgebied in de gemeente. Dit winkelgebied kan haar huidige functie als hoofdcentrum verder uitbouwen. Uitbreiding van het winkelaanbod is hierbij noodzakelijk. Het Europaplein moet hierbij het hart van het kernwinkelgebied gaan vormen (autovrij verblijfsplein). Het kernwinkelgebied bestaat verder uit De Havenhof en Zeestraat. Voor het Europaplein en omgeving wordt daartoe reeds een centrumplan ontwikkeld.

Weer vis op de kaart

Door 'vis' weer zichtbaar te maken op de Dijk en een toename van het aantal (lokaal-gekweekte) palingen wordt het visimago van Volendam weer op de kaart gezet. Met een sterk visimago en, indien palingkweek succesvol blijkt, veel paling blijft een grote

** Gemeente Edam-Volendam (2008), Detailhandelsstructuurvisie

Vis beter zichtbaar maken op De Dijk

Behoud kwaliteit bouw door samenwerking scholen

Verbetering bovenregionale bereikbaarheid essentieel

visverwerkende industrie, en handel in vis kansrijk. Zichtbaarheid van palingkweek (rondleiding en informatiecentrum) op de Dijk draagt bij aan de zichtbaarheid van paling in het centrum. Met de pilot Glasaal Volendam is het onderzoek naar palingkweek in gevangenschap reeds in een vergevorderd stadium. Ook het behoud van de actieve visserij op kleine schaal draagt bij aan de zichtbaarheid van vis op de Dijk. Ecotoerisme kan voor lokale IJsselmeervissers een voorname neveninkomst vormen, waardoor behoud van actieve visserij gewaarborgd kan worden. De gemeente kan hierin een faciliterende rol vervullen (o.a. medewerking initiatieven).

Behouden en benutten toeristische kwaliteiten binnenstad Edam

De verblijfskwaliteit van de binnenstad in Edam is al zeer hoog. Toeristen kunnen via aantrekkelijke routes over historische straatjes met monumentale panden rondwalen. De binnenstad van Edam is daarmee minder geschikt voor de massatoerist, maar des te interessanter voor toeristen die op zoek zijn naar authenticiteit in een idyllische omgeving*.

* LAgrou 2011, Quick Scan toerisme Edam-Volendam

Ook deze vorm van toerisme is een groeimarkt waarop ondernemers van Edam kunnen inspelen (kaas en streekproducten). Edam bedient hiermee vooral de (vergrijzende) dagtoerist uit Nederland. Uiteraard kan daarnaast een betere samenwerking tussen de toeristische sector in Edam en Volendam voor een extra toeristenstroom in Edam zorgen.

De parkeercapaciteit in de binnenstad schiet tekort. Met name in het hoogseizoen is er onvoldoende parkeercapaciteit aan de rand van de binnenstad. Het straatparkeren binnen de vesting is van belang voor het functioneren van de winkels. In het Visiedocument Centrumgebied Edam worden projecten voorgesteld met betrekking tot verbetering van de verkeerscirculatie binnen de vesting, (ultra)kortparkeren, en uitbreiding parkeercapaciteit buiten de vesting voor langparkeerders, waardoor de binnenstad in het seizoen autoluwer gemaakt kan worden. Ook locaties net binnen de vesting zijn mogelijk geschikt te maken voor parkeren.

Inspelen op (groeierende) lokale behoeften

De grote lokale binding maakt de lokale bevolking tot een belangrijke afzetmarkt. Het rijke verenigingsleven en de aanwezigheid van topsportverenigingen zijn sterk bindende schakels tussen inwoner en ondernemer. Lokale aanbieders van levensmiddelen en overige artikelen (winkels, horeca) en diensten (zakelijke diensten, onderwijs, zorg, cultuur en sport) hebben door de honkvastheid van de inwoners een voorsprong ten opzichte van (grotere) aanbieders/centra in de regio. Het is aan de lokale ondernemers om deze lokale binding zo sterk mogelijk te houden. Dit begint bij inspelen op veranderingen in de lokale behoeften. Een groeimarkt is die van de oudere inwoners (vergrijzing). Dit leidt niet alleen tot een groeiende zorgvraag, maar vraagt bijvoorbeeld ook om (nog) meer service door winkeliers. De gemeente heeft hierin een beperkte rol (gesprekspartner).

Bedrijven en voorzieningen clusteren

Door bedrijven, voorzieningen en instellingen met vergelijkbare vestigingseisen te clusteren op een beperkt aantal locaties, kunnen op deze locaties de ruimtelijke kwaliteiten optimaal afgestemd worden op deze bedrijven.

Milieuhinderlijke bedrijven worden bij voorkeur op gepaste afstand van woongebieden en lichte vormen van bedrijvigheid gesitueerd. Publieksvoorzieningen (winkels, horeca en diensten) worden bij voorkeur geconcentreerd in de hoofdcentra en in wijkcentra. Bedrijven horen thuis op bedrijventerreinen.

Bedrijventerreinen: Kiezen en zoneren

Door de huidige mix van klein- en grootschalige bedrijven, en lichte en zware bedrijvigheid op de volle bedrijventerreinen, veelal nabij woonbebouwing, zitten bedrijven aan het maximum van hun groei en (op termijn) op de huidige locatie in de knel. De ruim vijf hectares aan de westzijde van Oosthuizerweg kunnen op korte termijn uitgegeven worden.

Uitbreiding op Oosthuizerweg is daarmee een zeer strategisch project om eenmalig de grote en zware bedrijvigheid op bestaande bedrijventerreinen de kans te bieden te verplaatsen. Hierdoor kan een herschikking plaatsvinden van verschillende typen bedrijvigheid. Concreet kunnen hierdoor in de knel zittende bedrijven op industrieterrein Slobbeland en het westelijk deel van

bedrijventerrein Julianaweg verplaatsen naar Oosthuizerweg of het oostelijk deel van de Julianaweg. Voortzetting van Slobbeland als locatie voor (zware) bedrijvigheid is niet gewenst, vanwege de kleinschaligheid, matige bereikbaarheid en ligging nabij het centrum en de woongebieden.

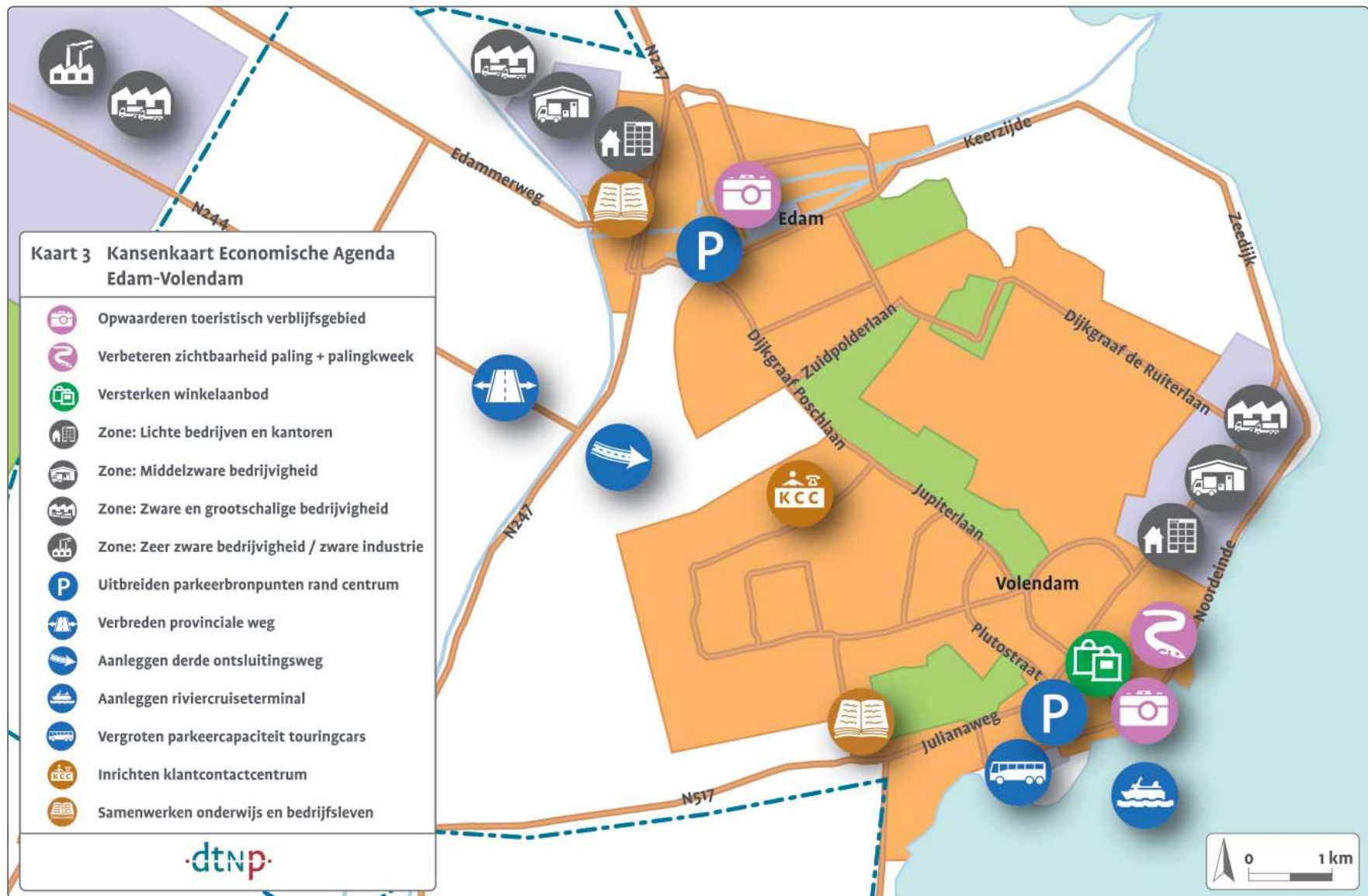
In deze herschikking wordt clustering van gelijksoortige bedrijven beleidsmatig gestimuleerd door bedrijventerreinen Julianaweg en Oosthuizerweg te zoneren naar milieucategorie (kaart 3). De locaties direct grenzend aan woongebieden zijn hierbij geschikt voor lichtere vormen van bedrijvigheid en kantoorfuncties.

Delen van het bedrijventerrein die verder van de woonbebouwing af liggen, waaronder het westelijk deel van Oosthuizerweg, worden bij voorkeur voorbehouden aan bedrijven in een zwaardere milieucategorie (categorie 2 en waar mogelijk 3). De visverwerkende industrie wordt bij voorkeur bij elkaar gehouden op het cluster in het oostelijk deel van de Julianaweg. In de Structuurvisie 2020 wordt aan deze transformatie van het westelijk deel van de Julianaweg naar lichtere vormen van

bedrijvigheid beleidsmatig door de gemeente al invulling gegeven. Een inventarisatie door de gemeente naar de uitbreidings- of verplaatsingsbehoefte van lokale bedrijven is gewenst voordat de grond van de Oosthuizerweg bouwrijp wordt gemaakt en wordt uitgegeven. Dit inventarisatietraject is reeds door de gemeente in gang gezet.

Een nadere uitwerking van bovengenoemde zonering van de bedrijventerreinen en strategie voor het verplaatsen van in de knel zittende bedrijven in een Bedrijventerreinenvisie is gewenst. De Bedrijventerreinenvisie vormt daarnaast de onderbouwing voor de actualisatie van de bestemmingsplannen voor Julianaweg, Oosthuizerweg en Slobbeland.

Voor die bedrijven die echt een grote ruimteclaim hebben en hierdoor eigenlijk niet meer uit de voeten kunnen binnen Oosthuizerweg of Julianaweg biedt de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein Baanste-Noord uitkomst. Dit terrein ligt weliswaar net aan de andere kant van de gemeentegrens, maar ligt op dermate korte afstand van Edam en Volendam dat het huidige personeelsbestand behouden kan blijven. Investeren in een hoogwaardige

fietsverbinding voor personeel langs N244 is hierbij randvoorwaarde. Op deze locatie zijn de groeimogelijkheden voor de bedrijven nagenoeg ongelimiteerd en is de bovenregionale bereikbaarheid beter door de directe ontsluiting van het bedrijventerrein op de N244 - A7. Door de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein kunnen grote werkgevers voor de Edamse en Volendamse beroepsbevolking behouden blijven.

De meeste grote bedrijven in Edam-Volendam zijn lokaal geworteld en hechten waarde aan de merknaam 'Edam' of 'Volendam'. Een bedrijfsmodel waarbij het hoofdkantoor in Edam of Volendam gevestigd blijft en de vervaardiging of verwerking van goederen, en de logistiek (distributiecentrum) op Baanste Noord plaatsvindt, biedt mogelijk uitkomst. Een dergelijk model wordt mogelijk belemmerd, doordat op Baanste Noord een ondergrens aan de werkgelegenheidsdichtheid wordt gesteld. Nadere regionale afstemming hierover is gewenst.

Detailhandel op bedrijventerreinen

Een groot deel van de perifere detailhandelsvestigingen (PDV) is op de bedrijventerreinen gevestigd. Actualisatie van beleidsregels

omtrent vestigingsmogelijkheden van PDV-branches op bedrijventerreinen is gewenst. In de Bedrijventerreinvisie zal zowel aandacht zijn voor de branche-afbakening (rekening houdend met de gewenste versterking van de winkelcentra) als voor locaties (volgens eerdergenoemde zoneringsprincipe).

Verbreding N244 voor betere bereikbaarheid

Verbetering van de (boven)regionale bereikbaarheid betekent voor verscheidene sectoren een beter ondernemersklimaat. Edam-Volendam is in meerdere opzichten afhankelijk van Amsterdam en omgeving (toerisme, werkgebied bouwsector, handel en transport). De gemeente moet zich blijvend inzetten voor een betere regionale bereikbaarheid. Samenwerking en coalitievorming in regionaal verband is hierbij essentieel. Afhankelijk van het bereikbaarheidsvraagstuk kan in het ISW, de Metropoolregio Amsterdam of provincie Noord-Holland de samenwerking gezocht worden. De geplande verdubbeling van de N244 is hierin een ontwikkeling die een sterke verbetering van de bovenregionale bereikbaarheid betekent (kaart 3). De route N244 - A7 naar Amsterdam wordt aantrekkelijker, waardoor ook de doorstroming over de N247 verbetert. De trekkersrol van het

project ligt bij provincie Noord-Holland (provinciaal inpassingsplan). Gemeente Edam-Volendam kan zich als partner opstellen.

3e ontsluitingsweg voor betere ontsluiting

Een derde ontsluitingsweg naar Volendam toe vanaf de N247 ter hoogte van de N244 verbetert de interne bereikbaarheid. Twee van de grootste werkgebieden in de gemeente, bedrijventerrein Julianaweg en Volendamcentrum, kunnen hiermee beter ontsloten worden en bestaande doorgaande routes (ook door Edam) worden ontlast. Inpassingsvarianten voor een derde ontsluitingsweg dienen, evenals oplossingen voor bereikbaarheids- en parkeerproblemen van de centra en de bedrijventerreinen, in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) nader te worden bekeken.

Gemeente als dienstverlener

Bedrijven in alle sectoren worden geconfronteerd met wet- en regelgeving van verschillende overheidslagen. Tot voor kort waren meerdere vergunningen nodig om een bedrijfsmatige ontwikkeling te kunnen regelen bij de gemeente. Met de invoering van de

Bedrijventerreinen zoneren zodat 'zware' bedrijven ..

.. en 'lichte' bedrijven elkaar niet in de weg zitten

Gemeente gesprekspartner bedrijfsleven en onderwijs

Wabo zijn alle benodigde vergunningen op het gebied van bouwen, ruimte en milieu geïntegreerd in één omgevingsvergunning. De gemeente Edam-Volendam kan meer duidelijkheid en service bieden aan bedrijven met het inrichten van één aanspreekpunt voor het bedrijfsleven*. Eerste slagen voor een betere service en dienstverlening door de gemeente zijn gemaakt met de aanstelling van een bedrijfscontactfunctionaris en met de vernieuwde gemeentelijke website, met daarop een apart menu op de homepage, met onder meer een digitaal loket waar bedrijven terecht kunnen met alle vragen, en belangrijke informatie kunnen vinden (klantcontactcentrum). Doorontwikkeling van de publieke dienstverlening aan bedrijven is gewenst.

Daarnaast is oprichting van een Economisch Platform waardevol om contact en samenwerking tussen bedrijven en gemeente te stimuleren. Door periodiek bijeen te komen, worden knelpunten en kansen tijdig signaleerd. In paragraaf 4.3 wordt de

* Gemeente Edam-Volendam (2010), Beleidsplan inrichting dienstverlening Gemeente Edam-Volendam 2010-2015

beoogde rol van het Economisch Platform uitgewerkt.

Kwaliteitsimago bouw bewaken

Voor het behoud van het goede imago van Volendam als kwaliteitsbouwers ligt een groot deel van de inspanningsverplichting bij de bouwsector zelf. Samenwerking tussen bouwbedrijven en zzp-ers vergroot het innovatievermogen. Inspanningen, zoals het intensiveren van de samenwerking met de lokale middelbare scholen is primair een taak voor de markt. Waar mogelijk en gewenst kan de gemeente faciliterend optreden als gesprekspartner. Ook kan de gemeente het kwaliteitsimago van de bouw in haar externe communicatie uitdragen. Daarnaast kan de gemeente zich inzetten voor verbetering van ruimtelijke vestigingskwaliteiten.

Aansluiting onderwijs op het bedrijfsleven

Net als voor de bouwsector kan voor andere economische sectoren een samenwerkings-traject met de lokale middelbare scholen worden aangegaan. Samenwerking tussen het Don Bosco College, De Triade en het bedrijfsleven kan leiden tot het structureel aanbieden van meeloopdagen, lespakketten en opleidingsstages. De haalbaarheid van het

aanbieden van meer beroepsopleidingen (dependance Regio College Purmerend) en/of stageplaatsen voor studenten van een hogeschool kan worden bekeken. Opleidingen in de zorg en techniek zijn mogelijk kansrijk. De rol van de gemeente hierin is faciliterend (o.a. gesprekspartner).

4.3 Economisch Platform

Doel Economisch Platform Edam-Volendam

De Economische Agenda 2020 voor Edam-Volendam en het Economisch Actieprogramma 2015 dienen te worden vertaald in concrete projecten die de lokale economische structuur versterken. Oprichting van een Economisch Platform voor Edam-Volendam is hierbij zeer waardevol. De hoofdtaak van het platform is het bewaken van de voorgestelde koers van de Economische Agenda 2020 en voortgang van de thema's uit het Economisch Actieprogramma 2015 (monitoring).

Opzet Economisch Platform Edam-Volendam

In het platform nemen vertegenwoordigingen van het bedrijfsleven, het maatschappelijke middenveld en de gemeente zitting. In de basis bestaat het platform uit een vertegenwoordiging van:

- Kamer van Koophandel;
- IBEV (Industrie, groothandel en transport);
- IBEV (Bouwnijverheid);
- IBEV (Zakelijke dienstverlening);
- Ondernemend Edam (Detailhandel);
- Ondernemend Volendam (Detailhandel);
- Horeca-vereniging (Horeca);
- VVV/STP (Toerisme);
- SKOV/Triade (Onderwijs);
- Sportplatform (Sport);
- Cultuurplatform (Cultuur/maatschappelijk);
- Wethouder EZ (Gemeente);
- Afdelingshoofd VROM (Gemeente);
- Beleidsmedewerker EZ / bedrijfscontactfunctionaris (Gemeente).

Het Economisch Platform kan in overleg worden uitgebreid met enkele ondernemers en ambtelijke ondersteuning, indien een agendaonderwerp hiertoe aanleiding geeft (bijvoorbeeld verkeerskundige als het gaat om de bereikbaarheid van een gebied).

Het Economisch Platform komt op uitnodiging van de gemeente eens per kwartaal bijeen. Er kunnen ook meer/extra platformbijeenkomsten worden gehouden als men dit nodig acht.

In het Economisch Platform worden duidelijke afspraken gemaakt over de concrete acties per project (termijnen en verantwoordelijken). Bepaalde projecten die voortvloeien uit de strategische thema's kunnen mogelijk door middel van een ondernemersfonds gefinancierd worden. Naast de strategische thema's kunnen ook overige zaken die het functioneren van de economische sectoren beïnvloeden worden besproken en aangepakt.

4.4 Actieprogramma korte termijn

Deze Economische Agenda 2020 wordt voor de korte termijn steeds aangevuld met een Economisch Actieprogramma. Hierin worden de speerpunten van de Economische Agenda 2020 voor de komende twee jaren bepaald en vertaald in strategische thema's.

Het eerste programma voor de korte termijn is het Economisch Actieprogramma 2015. Deze zal eind 2014 worden geëvalueerd, waarna een Actieprogramma 2017 wordt bepaald. Zo zijn Economische Agenda en Actieprogramma dynamisch van karakter en kan steeds flexibel worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen.

Bijlagen

Bijlage 1 Proces

Tijdens de totstandkoming van deze Economische Agenda 2020 heeft meerdere malen afstemming plaatsgevonden in een ambtelijke projectgroep en een stuurgroep van de gemeente Edam-Volendam.

Projectgroep

Mevrouw M. Wiffrie	Beleidsmedewerker EZ/toerisme en bedrijfscontactfunctionaris
De heer D. Silven	Juridisch beleidsmedewerker RO/ISV
Mevrouw S. Vink	Beleidsmedewerker RO
De heer R. Veerman	Beleidsmedewerker Verkeer
Mevrouw J. van Gelder	Coördinator Samenleving
De heer G. Benjamins	Coördinator RO
De heer J. Bonenkamp	Projectleider RO
De heer M. van Lin	Stedenbouwkundige

Stuurgroep

De heer W. Runderkamp	Wethouder EZ
Mevrouw M. Kes	Wethouder RO
De heer R. de Boer	Hoofd afdeling VROM
Mevrouw M. Wiffrie	Beleidsmedewerker EZ/toerisme en bedrijfscontactfunctionaris (projectleider)

DTNP heeft daarnaast input vanuit het bedrijfsleven en de raad gevraagd tijdens verschillende discussiebijeenkomsten.

Discussiebijeenkomst gemeenteraad Edam-Volendam

Themabijeenkomst Raadsplein 14 april

Presentatie Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland

ISW-overleg 23 mei

Discussiebijeenkomst Bedrijfsleven

(voorlopig) Economisch Platform 6 juli 2011

De heer P. Folgers	Kamer van Koophandel
De heer A. Boon	IBEV (Bouw)
De heer J. Plat	IBEV (Zakelijke dienstverlening)
De heer G. Visser	Ondernemersvereniging Edam
Mevrouw M. Ungheretti	Ondernemersvereniging Edam
De heer J. Runderkamp	Ondernemend Volendam
De heer C. Schilder	Ondernemend Volendam
De heer J. Veerman	Horeca Edam-Volendam
De heer H. Duin	STP
De heer J. Braakman	SKOV, Don Bosco College Volendam
De heer P. Kes	Sportplatform
De heer G. Hoogland	WMO
De heer W. Runderkamp	Gemeente Edam-Volendam (wethouder EZ)
De heer R. de Boer	Gemeente Edam-Volendam (hoofd afdeling VROM)

Mevrouw M. Wiffrie
Gemeente Edam-Volendam (beleids-
medewerker EZ/toerisme en
bedrijfscontactfunctionaris)

Discussiebijeenkomst Thema Visserij, Bouw, Industrie en Zakelijke

dienstverlening 15 september 2011

De heer P. Folgers	Kamer van Koophandel
De heer A. Boon	IBEV (Bouw)
De heer A. Koning	IBEV (Bouw)
De heer C. Kwakman	IBEV (Industrie)
De heer J. Plat	IBEV (Zakelijke dienstverlening)
De heer W. Runderkamp	Gemeente Edam-Volendam (wethouder EZ)
De heer R. de Boer	Gemeente Edam-Volendam (hoofd afdeling VROM)
Mevrouw M. Wiffrie	Gemeente Edam-Volendam (beleids- medewerker EZ/toerisme en bedrijfscontactfunctionaris)

Discussiebijeenkomst Thema Toerisme 13 oktober 2011

Deze sessie werd verzorgd en voorgezeten door LAgrou, zie:
LAgrou (2011), Quick scan toerisme Edam-Volendam, Bouwsteen voor
de Economische Agenda.

Bespreking conceptrapport Bedrijfsleven

(voorlopig) Economisch Platform 17 januari 2012

De heer P. Folgers	Kamer van Koophandel
De heer A. Boon	IBEV (Bouw)
De heer C. Kwakman	IBEV (Industrie)
De heer J. Plat	IBEV (Zakelijke dienstverlening)
De heer G. Visser	Ondernemersvereniging Edam
Mevrouw M. Ungheretti	Ondernemersvereniging Edam
De heer J. Runderkamp	Ondernemend Volendam
De heer C. Schilder	Ondernemend Volendam
De heer A. Molenaar	Ondernemend Volendam
De heer J. Veerman	Horeca Edam-Volendam
De heer H. Duin	STP
De heer L. Schilder	Sportplatform
De heer W. Runderkamp	Gemeente Edam-Volendam (wethouder EZ)
De heer R. de Boer	Gemeente Edam-Volendam (hoofd afdeling VROM)
Mevrouw M. Wiffrie	Gemeente Edam-Volendam (beleids- medewerker EZ/toerisme en bedrijfscontactfunctionaris)

Bijlage 2 Resultaten bedrijvenenquête

Naar alle bedrijven en instellingen in de gemeente Edam-Volendam is een enquête verstuurd met hierin vragen over de reden van vestiging in de gemeente en beoordeling van het vestigingsklimaat, de locatie en de gemeente. Ruim 100 enquêtes zijn ingevuld geretourneerd. Dit is een lage respons. Desondanks komen er wel een aantal zaken uit de enquêtes naar voren. Zo blijkt uit de uitblijvende respons een hoge mate van zelfredzaamheid onder de ondernemers. De grote meerderheid ziet blijkbaar geen reden actief met de gemeente op zoek te gaan naar een beter ondernemersklimaat.

Vestigingsredenen

De afkomst van de ondernemer en/of de huidige woonplaats zijn veruit de belangrijkste redenen geweest om in Edam of Volendam te vestigen. Andere veelgenoemde redenen zijn het aanwezige klantenpotentieel en de beschikbaarheid van bedrijfspanden.

Vestigingsklimaat gemeente

Als sterke punten van het ondernemersklimaat worden mentaliteit van het personeel (betrouwbare harde werkers), trouwe klantenkring (grote cohesie) en de naamsbekendheid het meest genoemd. De matige bereikbaarheid, parkeergelegenheid en de naar binnen gekeerde lokale bevolking en ondernemers zijn volgens ondernemers zwakke punten. Het vestigingsklimaat van de gemeente krijgt een 7 als gemiddeld rapportcijfer.

Vestigingslocatie

Meest genoemde sterke punten van de vestigingslocatie van een bedrijf zijn de centrumlocatie, bereikbaarheid, parkeergelegenheid, directe nabijheid van andere bedrijven en (de uitstraling van) het pand. De top 5 van zwakke punten van de vestigingslocatie zijn parkeergelegenheid, bereikbaarheid, het ontbreken van uitbreidingsmogelijkheden, verkeersoverlast en inrichting van de openbare ruimte. Het rapportcijfer voor de vestigingslocatie is een 7,4.

Regelgeving en dienstverlening gemeente

Als sterke punten van de gemeente worden de korte lijnen met het bedrijfsleven, de snelle service en bereidheid mee te denken genoemd. Ook het schoonhouden van de openbare ruimte en het ophalen van vuilnis en de tarieven en subsidiemogelijkheden zijn meerdere keren genoemd als sterk punt. De meestgenoemde klachten met betrekking tot de gemeente betreffen de regeldruk (bureaucratie), het gebrek aan slag- en daadkracht (besluiteloosheid), het ontbreken van een ondernemersmentaliteit onder het ambtelijk apparaat en gebrekkige communicatie/afstemming (o.a. ontbreken van ondernemersloket). Ook het ontbreken van een eenduidige visie en strategie wordt meerdere keren genoemd. De regelgeving en dienstverlening door de gemeente krijgt een 5,9 als rapportcijfer.

Bijlage 3 Indeling economische sectoren

Economische sectoren	(Hoofd-)groepen van bedrijfssectoren	SBI-codering
Landbouw en visserij	<ul style="list-style-type: none"> Landbouw, bosbouw en visserij Winning van delfstoffen 	011 t/m 032 061 t/m 099
Bouwnijverheid	<ul style="list-style-type: none"> Bouwnijverheid (o.a. burgerlijke en utiliteitsbouw, projectontwikkeling en gespecialiseerde werkzaamheden) 	411 t/m 439
Industrie, groothandel en transport	<ul style="list-style-type: none"> Industrie (vervaardiging van goederen) Nutsbedrijven en afvalbeheer Groothandel (excl. detailhandel) Vervoer en opslag 	101 t/m 332 351 t/m 390 451 t/m 469 491 t/m 532
Detailhandel en horeca	<ul style="list-style-type: none"> Detailhandel Logies-, maaltijd en drankverstrekking 	471 t/m 479 551 t/m 563
Zakelijke en financiële dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> Informatie en communicatie Financiële instellingen Verhuur en handel in onroerend goed Advisering, onderzoek en specialistische zakelijke dienstverlening Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening 	581 t/m 632 641 t/m 663 681 t/m 683 691 t/m 750 771 t/m 829
Publieke en overige dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen Onderwijs Gezondheids- en welzijnszorg Cultuur, sport en recreatie Overige dienstverlening (o.a. reparatie consumentenartikelen en wellness) 	841 t/m 843 852 t/m 856 861 t/m 889 900 t/m 932 941 t/m 990

Bijlage 4 Grootste werkgevers Edam-Volendam

Economische sector	Bedrijven	Aantal arbeidsplaatsen
Bouwnijverheid	<ul style="list-style-type: none"> HSB Bouw KBK Bouw 	± 290 ± 120
Industrie, groothandel en transport	<ul style="list-style-type: none"> Smilde Bakery Boon Edam Kivo Bart Smit Klaas Puul Cas Sombroek 	± 260 ± 240 ± 180 ± 140 ± 120 ± 110
Zakelijke en financiële dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> Succes Schoonmaak 	± 600
Publieke en overige dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> SKOV Gemeente 	± 260 ± 200

Bron: Gemeente Edam-Volendam Bedrijvenbestand maart 2011

Overzicht bedrijven met meer dan 100 arbeidsplaatsen

Bijlage 5 SWOT-analyse

Visserij en landbouw

Sterk

- Volendam heeft een ijzersterk imago als vissersdorp. De palingvisserij heeft Volendam nationale en internationale faam gegeven.
- De visverwerkende industrie en de vishandel (in totaal circa 40 bedrijven en 80 viskarren, samen goed voor meer dan 600 arbeidsplaatsen) zijn zeer sterk.
- 'Volendam' is als een kwaliteitskeurmerk voor vis. Volendamse vis wordt door heel Nederland en daarbuiten verkocht.
- De landbouw kan profiteren van de groeiende (toeristische) vraag naar streekproducten.

Zwak

- De actieve visserij is nog maar zeer beperkt aanwezig in Volendam. Er zijn nog maar een handvol botters actief.
- De hoeveelheden paling die uit het IJsselmeer gehaald kunnen en mogen worden, zijn beperkt. Ook het vissen in de Noordzee is aan strikte regels gebonden.
- Het sterke visimago en de visgerelateerde bedrijvigheid zie je niet terug in de haven. De basis van de hele vissector, de visvangst, is nagenoeg uit het straatbeeld verdwenen.
- De landbouw speelt geen actieve rol in Edammer kaas.

Bedreigingen

- Visstanden in het IJsselmeer staan onder druk en Europese regelgeving wordt steeds strenger, ook voor de Noordzee. Hierdoor mag steeds minder (dagen) vis worden gevangen.
- Het verdwijnen van de actieve visserij zou de ziel uit het palingdorp Volendam halen. Dit heeft mogelijk een negatief effect op het vishandelsimago, ook al is de visindustrie en -handel niet direct afhankelijk van de lokaal gevangen vis.
- De visindustrie en -handel dreigen vast te lopen op de huidige bedrijventerreinen, zie ook pagina 16-17.

Kansen

- Visverwerkende industrie in Volendam heeft een mondiaal netwerk en is innovatief (duurzaamheid). Nieuwe visverwerkingstechnieken en verdere verbreding in de levensmiddelenbranche bieden groeimogelijkheden.
- Toerisme is een groeimarkt waar de actieve visserij van kan profiteren (neveninkomsten).
- (Eco)toerisme is ook voor de aanwezige landbouw een groeimarkt. De benoeming van Zeevang tot Nationaal Landschap biedt kansen.
- Volendam is een pilot gestart met het kweken van paling: Glasaal Volendam. Indien de pilot slaagt, loopt Volendam weer voorop in de palinghandel, met bijbehorend imago.

Bouwnijverheid

Sterk

- De bouwnijverheid is de grootste sector in Edam-Volendam en is hoofdzakelijk gevestigd in Volendam. Volendamse bouwers staan bekend als kwaliteitsbouwers: 'betrouwbare harde werkers'.
- Edam-Volendam ligt in een zeer dichtbevolkt deel van Nederland: Metropoolregio Amsterdam. Buiten de spits wonen binnen een uur rijafstand ruim 5,5 miljoen mensen. Dit is een enorme (potentiële) afzetmarkt.

Zwak

- De bouwsector heeft een enorm afzetgebied nodig om alle bouwbedrijven en zzp-ers aan het werk te houden. De bereikbaarheid van Amsterdam en daar voorbij is verre van optimaal. Op de N247 staan tijdens de spits vaak files.
- Het kleine aantal grote bouwbedrijven en het grote aantal zzp-ers maken de sector zowel flexibel als weinig innovatief. De innovatiekracht van echt grote bedrijven ontbreekt. Ver- en afbouw en kleine bouwprojecten zullen de hoofdmoot blijven.

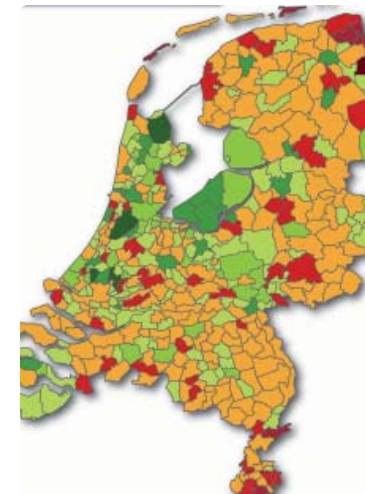
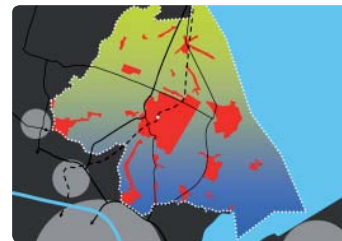
Bedreigingen

- Effecten van de huidige laagconjunctuur zijn merkbaar in de bouw. Woningbouwplannen worden in veel gemeenten niet gehaald.
- Indien de wegen verder verstopt raken, kan de regio niet goed bediend worden en dreigt vraaguitval.
- Concurrentie vanuit de regio (werkgebied van Volendamse bouwers) en door toename van Oost-Europese bouwvakkers.
- Aanbestedingsregels en regels met betrekking tot de werkomgeving worden op Europees en nationaal niveau steeds verder aangescherpt, waardoor het voor kleine bouwbedrijven lastiger wordt hieraan te voldoen en grote klussen uit te voeren.

Kansen

- Wanneer de geplande verdubbeling van de N244 over het gehele traject tussen A7 en N247 daadwerkelijk wordt uitgevoerd verbetert de bovenregionale bereikbaarheid.
- Metropoolregio Amsterdam blijft een groeiregio. Het inwonertal zal zeker tot 2040 blijven toenemen, wat resulteert in een groei van de potentiële afzetmarkt.
- Indien het kwaliteitsimago als onderscheidend kenmerk behouden blijft, zijn er ook op termijn kansen voor een grote bouwsector. Samenwerking met en uitbreiding van de bouwopleiding op De Triade kan hieraan bijdragen.

Industrie, groothandel en transport

Sterk

- In de industriesector en groothandel zijn circa 10 bedrijven met meer dan 100 werknemers gevestigd. In zowel Edam als Volendam zijn lokale bedrijven uitgegroeid tot bedrijven met (inter)nationale allure (o.a. Boon Edam en Bart Smit).
- Bedrijven zijn geclusterd op de bedrijventerreinen Oosthuizerweg en Julianaweg. Vestigingskwaliteiten van de terreinen sluiten grotendeels aan bij behoefte van bedrijven.
- De goede arbeidsethos van de eigen inwoner is een belangrijke motivatie voor bedrijven om in Edam-Volendam te blijven (sociale cohesie).

Zwak

- De bedrijventerreinen zijn bijna vol. Meerdere bedrijven zijn al tot de grenzen van hun huidige locatie gegroeid.
- Bedrijventerreinen Julianaweg (westelijk deel) en Slobbeland zijn omsloten door woonwijken en liggen op afstand van de provinciale wegen. Dit bemoeilijkt de bereikbaarheid en belemmert bedrijven in hun functioneren (geluidhinder en milieunormen).
- Door de ligging van Edam-Volendam aan het IJsselmeer en decentraal in Nederland zijn grote delen van Nederland relatief lastig bereikbaar.
- De bovenregionale bereikbaarheid is matig (geen snelweg).

Bedreigingen

- Het einde van de huidige economische recessie is nog niet in zicht, waardoor ook orders in deze sectoren teruglopen.
- In deze sector zet schaalvergroting naar verwachting door. Grote bedrijven kunnen op de huidige bedrijventerreinen vaak niet uitbreiden. Verscherping van milieuwetgeving is een bedreiging voor de huidige mix van lichte en zware bedrijven.
- Indien de wegen verder verstopt raken, wordt de distributie van goederen vanuit Edam-Volendam naar de rest van Nederland verder bemoeilijkt.

Kansen

- Op Oosthuizerweg zijn nog 5,5 hectare netto te ontwikkelen. Dit biedt mogelijkheden voor herschikking van bedrijven.
- Direct ten westen van de gemeente Edam-Volendam wordt het regionale bedrijventerrein Baansteer-Noord ontwikkeld. Hier is voor grote bedrijven ruimte voor hun productie en distributie met behoud van personeel (woonwijken van Edam en Volendam liggen op circa 3 tot 6 km).
- Met de geplande verbreding van de N244 verbetert de regionale bereikbaarheid.

Detailhandel en horeca

Sterk

- De binding van de lokale bevolking aan winkeliers en horeca-ondernemers is hoog. Dit uit zich zowel in een hoge koopkrachtbinding als de beschikking over betrokken personeel.
- De tweede omzetspijler voor deze sector is het toerisme. De Dijk in Volendam en de historische binnenstad van Edam zijn toeristische iconen. Toeristische bestedingen zorgen voor extra omzet voor veel ondernemers. Door deze bestedingen ontstaat draagvlak voor extra voorzieningen, ook voor bewoners.

Zwak

- De detailhandelsstructuur is versnipperd. Hierdoor profiteren winkels maar beperkt van elkaars bezoekers. In Edam ligt de supermarkt op grote afstand van overige winkels. Volendam telt drie winkelgebieden: centrum (Havenhof), De Stient en Burgemeester van Baarstraat.
- Door de versnipperde structuur heeft het winkelaanbod slechts beperkt een functie voor inwoners uit omliggende gemeenten.
- De kwaliteit van het toeristisch product op De Dijk is matig. Het horeca- en winkelaanbod is eenzijdig ('plat'), de verblijfswaarde beperkt (verkeersopstoppingen en reclame), en een must-see bezienswaardigheid ontbreekt.

Bedreigingen

- Het winkel- en horeca-aanbod in het centrum van Purmerend (hoofdkern regio Waterland) wordt versterkt. Hierdoor verslechtert de concurrentiepositie van het centrum van Volendam.
- Bestedingen nemen af in fysieke winkels, o.a. door internet.
- De parkeer- en bereikbaarheidssituatie zijn de bottleneck voor groei van massatoerisme op De Dijk (verkeersopstoppingen), waardoor touroperators wegblijven als dit niet verbeterd wordt.
- Toeristische dorpjes in de regio (o.a. Zaanse Schans) werken aan versterking van hun toeristisch product en gaan de concurrentie om de toerist aan met Edam en Volendam.

Kansen

- Het aantal ouderen in Edam-Volendam en omgeving zal de komende jaren toenemen. Ouderen hebben tijd en geld voor recreatie en zijn een interessante doelgroep voor ondernemers.
- Inwoners van Noord-Holland zoeken ontspanning in de regio, op land en water, en vormen omzetcapitaal (dagtoerisme) voor horeca- en winkelondernemers in Edam en Volendam.
- De groei van het internationale toerisme (verblijfstoerist van Amsterdam), met name uit Azië, biedt een kans voor Volendam-centrum, mits dit toerisme goed gefaciliteerd wordt.
- Voor het centrum van Volendam wordt gewerkt aan plannen ter versterking van het centrum, waarmee de streekfunctie versterkt kan worden.

Zakelijke en financiële dienstverlening

Sterk

- Volendam en Edam zijn sterke merken. Het betrouwbaarheids- en kwaliteitsimago is ook in deze sector van waarde. Het vertrouwen in lokale zakelijke dienstverleners van de (boven-) lokale markt (bedrijven en consumenten) is vaak doorslaggevend.
- De economische sectoren zijn op de schaal van Edam-Volendam sterk vervlochten. Volendammers doen graag zaken met Volendammers. In mindere mate geldt dit ook voor Edammers.

Zwak

- Volendam en Edam hebben geen bovenregionale functie door de decentrale ligging. Door het ontbreken van spoorlijn en snelweg is de bereikbaarheid met Amsterdam matig.
- Werklocaties zijn geconcentreerd op bedrijventerreinen temidden van zware en minder zware vormen van bedrijvigheid. Een locatie voor kantoren / werklandschap ontbreekt in de gemeente. Hieraan is tot nog toe ook weinig behoefte geweest.
- Het aandeel hoogopgeleiden in de gemeente is (nog) relatief beperkt, waardoor de arbeidsmarkt niet optimaal aansluit.

Bedreigingen

- Schaalvergroting in de dienstensector. Voor meer dan bovenregionaal opererende bedrijven is het vestigingsklimaat van Amsterdam vele malen interessanter dan Edam-Volendam. Amsterdam is een wereldstad met veel hoogopgeleiden (hogescholen en universiteiten), faciliteiten (congresruimten) en met een goede (inter)nationale bereikbaarheid. Ook andere steden in de regio profiteren hiervan en hebben een aantrekkelijker vestigingsklimaat dan Edam-Volendam.
- Steeds meer diensten worden hoofdzakelijk online aangeboden en afgehandeld, waardoor de vraag naar baliefuncties afneemt.

Kansen

- De afgelopen jaren zijn steeds meer kantoorfuncties op het zuidelijke deel van bedrijventerrein Julianaweg (bij de woonwijken en het centrum) gevestigd. In de Structuurvisie wordt verdere transitie naar lichtere bedrijvigheid voor dit gebied nagestreefd.
- Door de sterke lokale positie zal een groei van andere economische sectoren zijn spin-off hebben op de dienstensector. Meegroeien met lokale groeisectoren is in deze tijden van recessie en overaanbod meer kansrijk dan groei gebaseerd op het binnenhalen van vraag naar diensten van elders (grote onzekerheid en afhankelijkheid).

Publieke en overige dienstverlening

Sterk

- Basisscholen en middelbare scholen Don Bosco en De Triade (ook mbo-opleidingen) zijn belangrijke werkgevers.
- De gemeente is een toptienwerkgever en voorziet in aanvullende werkgelegenheid op bestaande grote sectoren, net als het behandelcentrum van het Waterland Ziekenhuis.
- Edam-Volendam heeft een zeer breed maatschappelijk middenveld. Het verenigingsleven is uitgebreid en goed georganiseerd (o.a. Sportplatform) en er zijn zeer veel vrijwilligers, wat een positief effect heeft op de sociale cohesie en het vestigingsklimaat voor lokale bedrijvigheid.

Zwak

- De publieke sector in Edam-Volendam heeft een lokale functie. Hierdoor is in de gemeente het aantal werkgevers, naast de lokale zorgaanbieders, scholen en de gemeente, beperkt.
- Amsterdam en Hoorn zijn grotere centra in de regio met veel meer publieke voorzieningen, zoals hbo/universiteit, volwaardig ziekenhuis/universitair medisch centrum, bioscopen en grote schouwburgen en theaters. De hoofdvestiging van het Waterland Ziekenhuis is in Purmerend gevestigd.

Bedreigingen

- Door opschaling en bezuinigingen bij overheden verdwijnt werkgelegenheid. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft Edam inmiddels verlaten (verdwijnen specialistische werkgelegenheid). Het voortbestaan van een apart behandelcentrum van het Waterland Ziekenhuis is op termijn in dat licht geen zekerheid.
- De door het rijk ingezette bezuinigingen op kinderdagopvang hebben een drukkend effect op de werkgelegenheid in deze sector, al zijn de inwoners doorgaans ondernemend genoeg om zelf de broek op te houden.

Kansen

- Door de vergrijzing ontstaat er een groeiende zorgvraag (verpleegtehuizen, ouderendagopvang, thuiszorg, etc.).
- De groeiemarkten toerisme en ouderen leiden tot een groter bestedingspotentieel voor de kunst en cultuur en de recreatiegerelateerde sector, zoals VVV en musea.
- Lokale bedrijven en de middelbare scholen kunnen in navolging van de bouwopleiding meer samenwerken (bijvoorbeeld praktijkonderwijs/vervolgopleidingen in elektrotechniek, verpleging of levensmiddelenindustrie).

